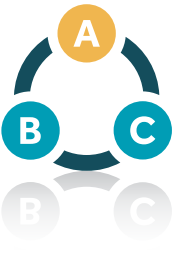

Euroopan
komissio

Käyttöopas

Pk-yrityksen määritelmä

Sisämarkkinat,
teollisuus, yrittäjyys
ja pk-yritykset

VASTUUVAPAUSLAUSEKE

Tässä oppaassa tarjotaan yrittäjille ja muille sidosryhmille yleisiä ohjeita pk-yrityksen määritelmän soveltamista varten. Oppaalla ei ole oikeudellista vaikutusta, eikä se sido komissiota millään tavoin. *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* L 124 (20.5.2003, s. 36) julkaistu komission suositus 2003/361/EY on ainoa todistusvoimainen perusta, kun kyseessä ovat pk-yrityksen määrittelevät edellytykset.

Tähän oppaaseen sisältyy

- tietoja ja selityksiä 1.1.2005 voimaan tulleesta pk-yrityksen määritelmästä.
- ilmoitusmalli, jota yritykset voivat käyttää osoittaakseen pk-yritysasemansa hakiessaan pk-yritysten tukiohjelmiin.

© Kannen kuva: Gettyimages

© Kuvat: Thinkstock

Käsikirjoitus on valmistunut syyskuussa 2019

Euroopan komissio ei ole vastuussa uudelleenkäytön mahdollisista seurauksista.

Luxemburg: Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2019

© Euroopan unioni, 2019

Uudelleenkäyttö on sallittua, kunhan lähde mainitaan.

Euroopan komission soveltamasta asiakirjojen uudelleenkäyttöpoliitikasta säädetään päätöksessä 2011/833/EU (EUVL L 330, 14.12.2011, s. 39).

Sellaisten valokuvien tai sellaisen muun materiaalin käyttöön tai jäljentämiseen, joihin Euroopan unionilla ei ole tekijänoikeutta, on pyydettävä lupa suoraan tekijänoikeuden haltijalta.

Print ISBN 978-92-79-69896-5 doi:10.2873/942673 ET-01-17-660-FI-C
PDF ISBN 978-92-79-69919-1 doi:10.2873/304203 ET-01-17-660-FI-N

SISÄLLYS

Johdanto	3
Miksi pk-yrityksen määritelmä?	4
Oppaan tavoitteet	6
Pk-yrityksen määritelmän soveltaminen	7
Yleiskatsaus pk-yrityksen tunnistamiseen	8
Vaihe 1: Onko kyseessä yritys? (1 artikla)	9
Vaihe 2: Mitkä kriteerit on varmistettava ja mitkä ovat kynnsarvot? (2 artikla)	10
Vaihe 3: Mitä nämä kriteerit tarkoittavat?	12
<i>Kriteeri 1: Henkilöstön määrä (5 artikla)</i>	12
<i>Kriteerit 2 ja 3: Vuosiliikevaihto ja taseen loppusumma (4 artikla)</i>	13
Vaihe 4: Miten nämä tiedot lasketaan?	15
<i>Onko yritykseni riippumaton? (3 artiklan 1 kohta)</i>	16
<i>Onko yritykseni omistusyhteisyritys? (3 artiklan 2 kohta)</i>	18
<i>Onko yritykseni sidosyritys? (3 artiklan 3 kohta)</i>	21
Päätelmät	24
Esimerkit	25
Pk-yrityksen nykyisen määritelmän ja käyttöoppaan taustaa	32
Sanasto	34
Liitteet	39
<i>Suosituksen teksti</i>	40
<i>Ilmoitusmalli</i>	46

”Mikroyritysten sekä pienten ja keskiuurten yritysten (pk-yritysten) luokka koostuu yrityksistä, joiden palveluksessa on vähemmän kuin 250 työntekijää ja joiden vuosiliikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma on enintään 43 miljoonaa euroa.”

Ote suosituksen 2003/361/EY liitteessä olevasta 2 artiklasta

JOHDANTO

”Kymmenestä yrityksestä yhdeksän kuuluu pk-yrityksiin, ja pk-yritykset luovat kaksi kolmasosaa työpaikoista.”

Komission puheenjohtaja Jean-Claude Junckerin ensimmäinen prioriteetti on työpaikkojen, kasvun ja investointien tehostaminen uusien keinoin

”Työpaikat, kasvu ja investoinnit palaavat Eurooppaan vain, jos luomme oikeanlaisen sääntely-ympäristön ja edistämme yrittäjyyden ja työpaikkojen luomisen edellytyksiä. Innovointia ja kilpailukykyä, varsinkaan pienten ja keskiuurten yritysten innovointia ja kilpailukykyä, ei saa tukahduttaa liian ohjailevilla ja yksityiskohtaisilla määräyksillä. Pk-yritykset ovat talouden tukijalka, koska ne luovat yli 85 prosenttia Euroopan uusista työpaikoista. Siksi ne on vapautettava raskaasta sääntelystä.”

*Jean-Claude Juncker,
Euroopan komission puheenjohtaja*

Pk-yritykset: Euroopan talouden selkäranka

Pienet ja keskiuurat yritykset (pk-yritykset) muodostavat Euroopan talouden selkärangan. Ne luovat uusia työpaikkoja ja talouskasvua ja varmistavat yhteiskunnan vakauden. Vuonna 2014 EU:n 21 miljoonassa pk-yrityksessä työs-kenteli 88,8 miljoonaa ihmistä kaikkialla EU:ssa. Kymmenestä yrityksestä yhdeksän kuuluu pk-yrityksiin, ja pk-yritykset luovat kaksi kolmasosaa työpaikoista. Pk-yritykset lisäävät yrittäjyyttä ja innovointia kaikkialla EU:ssa ja ovat tämän vuoksi erittäin tärkeitä kilpailukyvyyn ja työllisyyden tukemisessa.

Koska pk-yritysten merkitys Euroopan taloudelle on suuri, ne ovat yksi EU-politiikan keskeisistä painopisteistä. Euroopan komissio pyrkii edistämään yrittäjyyttä ja parantamaan pk-yritysten

liiketoimintaympäristöä, jotta ne voisivat hyödyntää koko potentiaalinsa nykypäivän globaalissa taloudessa.

Aitojen pk-yritysten tunnistaminen

Pk-yrityksiä on monennäköisiä ja -kokoisia, ja nykypäivän monimuotoisessa yritystoimintaympäristössä niillä voi olla tiiviitä rahoitus-, toiminta- tai valtasuhteita muihin yrityksiin. Tällaisten suhteiden vuoksi on usein vaikeaa tarkoin erottaa toisistaan pk-yritykset ja suuremmat yritykset. Pk-yrityksen määritelmä on käytännön työkalu, jolla pk-yritykset voivat tunnistaa itsensä ja näin saada täyden tuen EU:lta ja sen jäsenvaltioilta.

MIKSI PK-YRITYKSEN MÄÄRITELMÄ?

Yksi pk-yrityksiä koskevan suosituksen keskeisiä tavoitteita on varmistaa, että tukitoimia suunnataan ainoastaan niihin yrityksiin, jotka todella tarvitsevat niitä. Tämän vuoksi pk-yrityksen määritelmää sovelletaan kaikissa niissä toimintalinjoissa, ohjelmissa ja toimenpiteissä, joita Euroopan unioni suunnittelee ja toteuttaa pk-yrityksiä varten. Sitä sovelletaan myös niihin

valtiontukiin, joita varten ei ole erityisohjeita¹. Vaikka toisinkin voisi luulla, ei ole välttämättä kovin yksinkertaista selvittää, onko kyseessä pk-yritys.

¹ Kaikissa valtiontukea koskeissa säännöissä ei noudateta pk-yrityksen tiukkaa määritelmää. Osa perustuu siihen suoraan, osassa sovelletaan pk-yrityksen määritelmää osittain, ja joitakin suuntaviivoja sovelletaan vain tietyissä tapauksissa. Onkin tarpeen tarkistaa huolellisesti, mikä on oikeusperusta, kun yritys saa valtiontukea.

Mitä EU-tukea pk-yrityksille on tarjolla?

Katsaus tärkeimpiin Euroopan pk-yrityksille suunnattuihin rahoitusmuotoihin on saatavilla osoitteessa:

<http://europa.eu/!RT38Ny>

Pelkkä koko ei ratkaise

Yrityksen koko (työntekijämäärä, liikevaihto ja taseen loppusumma) ei ole ainoa huomioon otettava tekijä, kun selvitetään, onko kyseessä pk-yritys. Yritys voi näillä tiedoilla tarkasteltuna olla hyvinkin pieni, mutta se ei silti välttämättä täytä pk-yrityksen

määritelmän vaatimuksia, jos sen käytettävissä ovat huomattavat lisäresurssit (esimerkiksi siksi, että sen omistaa suurempi yritys tai se on yhteydessä tai kumppanuussuhteessa suuremman yrityksen kanssa). Rakenteeltaan monimutkaisemmista yrityksistä saatetaan tämän vuoksi edellyttää tapauskohtaista analyysia, jotta varmistetaan, että pk-yrityksinä pidetään ainoastaan niitä, jotka ovat pk-yrityksiä koskevan suosituksen hengen mukaisia.

Pk-yritys vai ei: tärkeimmät perusteet

"Jos yrityksen käytettävissä on huomattavia lisäresursseja, se ei välttämättä täytä pk-yrityksen määritelmän vaatimuksia."

Koko

- Työntekijät
- Liikevaihto
- Taseen loppusumma

ja

resurssit

- Omistus
- Kumppanuussuhteet
- Kytökset

Apua kilpailun vääristymisen torjuntaan

Koska sisämarkkinoilla ei ole rajoja ja yritysten toimintaympäristö on yhä useammin maailmanlaajuinen, on olennaisen tärkeää, että pk-yritysten tukitoimenpiteet perustuvat yhteisiin määritelmiin. Yhteisen määritelmän puuttuminen voisi johtaa toimintalinjojen epäyhtenäiseen soveltamiseen ja näin vääristää kilpailua jäsenvaltioissa. Kooltaan ja rakenteeltaan täsmälleen samanlainen yritys, joka jossakin jäsenvaltiossa on tukikelpoinen, ei ehkä olisikaan tukikelpoinen toisessa jäsenvaltiossa. Yhteinen määritelmä parantaa pk-yrityspolitiikan johdonmukaisuutta ja tehoa kaikkialla EU:ssa. Määritelmä on erityisen tarpeellinen myös siksi, että pk-yritysten tukemiseen tarkoitetut kansalliset ja EU-toimenpiteet ovat laajassa keskinäisessä vuorovaikutuksessa esimerkiksi aluekehityksen ja tutkimusrahoituksen alalla.

”Pk-yritykset tarvitsevat apua, jota muut yritykset eivät tarvitse.”

Ainutkertaisia kysymyksiä

Pk-yritysten tunnistaminen on tärkeää siksi, että pk-yritykset tarvitsevat erilaista apua kuin muut yritykset. Muihin yrityksiin verrattuna pk-yritykset kohtaavat erilaisia vaikeuksia:

- **Markkinoiden toimintapuuhteet:** todelliset pk-yritykset kohtaavat usein markkinoiden toimintapuuhteita, joiden vuoksi niiden toiminta- ja kilpailuympäristö on haastava. Markkinoiden toimintapuuhteita voi ilmetä monilla aloilla, kuten rahoituksessa (erityisesti pääomasijoituksissa), tutkimuksessa, innovoinnissa tai ympäristösääntelyssä. Pk-yritykset eivät aina onnistu saamaan rahoitusta tai pysty investoimaan tutkimukseen ja innovointiin tai niiltä voi puuttua ympäristömääräysten noudattamisen edellyttämiä resursseja.
- **Rakenteelliset esteet:** Pk-yrityksillä on usein edessään rakenteellisia esteitä, kuten johtamistaitojen tai teknisen osaamisen puuttuminen, työmarkkinoiden joustamattomuus tai

vähäinen tietämys kansainvälisistä laajentumismahdollisuuksista.

Koska varoja on verrattain niukalti, on tärkeää suunnata pk-yritysten tukiohjelmien edut todellisille pk-yrityksille. Tämän vuoksi määritelmään sisältyy useita toimenpiteitä, joilla estetään säännösten kiertäminen. Tämän oppaan yksinkertaistettua lähestymistapaa ei voida käyttää perusteena keinoitekoisten yritysrakenteiden luomiseksi, joilla pyrittäisiin kiertämään määritelmän vaatimukset.

Jäsenvaltioiden osalta määritelmän käyttäminen on vapaaehtoista, mutta komissio kehottaa niitä, Euroopan investointipankkia (EIP) ja Euroopan investointirahastoa (EIR) soveltamaan määritelmää mahdollisimman laajalti.

OPPAAN TAVOITTEET

Tämän oppaan tiedot on ensisijaisesti suunniteltu kahden kohderyhmän käyttöön:

- **Yrittäjät:** mikroyritysten tai pk-yritysten johtajat, jotka haluavat hakea pk-yrityksille suunnattua tukea tai lainoja. Yrittäjät voivat myös haluta selvittää, täyttääkö heidän yrityksensä kriteerit, jotka koskevat lainsäädännön erityissäännösten mukaisia etuuksia tai pk-yritysten osalta alennettuja maksuja.
- **Virkamiehet:** Euroopan, kansallisen, alueellisen tai paikallistason virkamiehet, jotka laativat ja hoitavat erilaisia ohjelmia, käsittelevät hakemuksia ja varmistavat, että yritykset täyttävät tukikelpoisuuden kriteerit.

Oppaassa esitetään **vaihe vaiheelta, miten voidaan selvittää, voidaanko yritys katsoa pk-yritykseksi**. Siinä on myös määritelmässä tai käytännön toteutuksessa käytettyjen **termien sanasto** ja **itsearviointilomakkeen malli**. Lomakkeessa annetaan yleiskuva tie-doista, jotka yrityksen on annettava pk-yritystukea haettaessa, ja hallintoviranomaiset voivat käyttää sitä selvittäessään, onko yritys pk-yritys. Koska lomakkeen käyttö on vapaaehtoista, jäsenvaltioiden hallintoviranomaiset voivat vapaasti muuttaa sen sisältöä kansallisiin käytäntöihin sopivaksi.

Rekisteröityminen pk-yritykseksi: useita mahdollisuuksia

Yritys voi rekisteröityä pk-yritykseksi useissa pisteissä. Käytettävät rekisteröitymismenettelyt vaihtelevat ohjelman rahoituksen ja hallinnosta vastaavan (Euroopan, kansallisen tai alueellisen) viranomaisen mukaan. Pyrkimyksenä on hyödyntää verkossa tapahtuvaa rekisteröitymistä mahdollisimman paljon.

Sinun Eurooppasi -sivustolla on tietoja ohjelmien rahoituksesta ja saatavilla olevista ja soveltuvista rekisteröitymispaikoista.

http://europa.eu/youreurope/business/funding-grants/eu-programmes/index_fi.htm

Yksi esimerkki on rahoituksen saajan rekisteri Horisontti 2020 -osallistujaportaalissa

<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/organisations/register.html>

Lisää apua?

Tämän oppaan kaikki saatavilla olevat kieliversiot ovat ladattavissa pk-yrityksen määritelmää käsittelevältä [www-sivustolta](https://ec.europa.eu/growth/smes/business-friendly-environment/sme-definition_en): https://ec.europa.eu/growth/smes/business-friendly-environment/sme-definition_en

Pk-yritykset voivat myös toimittaa tätä aihetta koskevat kysymyksensä sähköpostiosoitteeseen:

GROW-SME-DEFINITION@ec.europa.eu

PK-YRITYKSEN MÄÄRITELMÄN SOVELTAMINEN

Eurooppalainen yritys työllistää keskimäärin enintään kuusi henkilöä, ja jos yrityksen tilannetta ei sen tarkemmin tutkittaisi, se täyttäisi pk-yrityksen määritelmän vaatimukset. Nyt sovellettavassa määritelmässä otetaan kuitenkin huomioon mahdolliset yritysten väliset suhteet. Joissakin tapauksissa tällaiset suhteet – erityisesti jos niiden kautta syntyy merkittäviä omistussuhteita tai jos ne tuovat lisärahoitusta tai muita resursseja – kuitenkin merkitsevät sitä, että yritystä ei voida pitää pk-yrityksenä.

Pk-yritykset: 3 luokkaa

Pk-yrityksen määritelmässä erotellaan kolme eri yritysluokkaa. Kukin luokka kuvaa suhdetta, joka yrityksellä voi olla toiseen yritykseen. Tämä erotelu on tarpeen, jotta voidaan saada selkeä kuva yrityksen taloudellisesta tilanteesta ja sulkea määritelmän ulkopuolelle yritykset, jotka eivät ole aitoja pk-yrityksiä.

Luokat ovat:

- **Itsenäinen:** Jos yritys on täysin riippumaton tai sillä on yksi tai useampia vähemmistö-kumppanuuksia (kukin vähemmän kuin 25 %) muiden yritysten kanssa (ks. s. 16: "Onko yritykseni riippumaton?");
- **Omistusyhteys:** Jos omistukset muiden yritysten kanssa ovat vähintään 25 % mutta vähemmän kuin 50 %, suhteen katsotaan olevan omistusyhteisyrittysten välinen (ks. s. 18: "Onko yritykseni omistusyhteisyrittys?")
- **Sidosyritys:** Jos omistukset muiden yritysten kanssa ylittävät 50 %:n kynnysarvon, näiden katsotaan olevan sidosyrityksiä (ks. s. 21: "Onko yritykseni sidosyritys?")

Määräysvalta

Merkittävä käsite pk-yrityksen määritelmässä on määräysvalta – sekä oikeudellinen että tosiasiallinen. Määräysvalta määrittää sen, katsotaanko yritys omistusyhteisyrittiseksi vai sidosyritykseksi. On arvioitava paitsi pääoma tai osakkeiden omistus myös määräysvalta, jota yrityksellä on toiseen yritykseen nähden.

Pk-yrityslaskelman tekeminen

Sen mukaan, mihin luokkaan yritys sopii, pk-yrityslaskelmaan voi olla tarpeen sisällyttää yhden tai useamman yrityksen tiedot. Laskelman tulos auttaa yritystä tarkistamaan, täyttääkö se määritelmän mukaiset vaatimukset henkilöstön määrän ja vähintään yhden talouden kynnysarvon osalta (ks. s. 10: "Mitkä kriteerit on varmistettava ja mitkä ovat kynnysarvot?", sekä s. 15: "Miten nämä tiedot lasketaan?"). Kynnysarvot ylittäviä yrityksiä ei katsota pk-yrityksiksi.

Sivulta 25 lähtien annetaan hyödyllisiä esimerkkejä, jotka auttavat selvittämään mahdollisia yritysten välisiä suhteita ja sitä, missä määrin ne on otettava huomioon pk-yrityslaskelmassa.

YLEISKATSAUS PK-YRITYKSEN TUNNISTAMISEEN

Pk-yrityksen tunnistamisprosessiin kuuluu neljä vaihetta:

Vaihe 1. Onko kyseessä yritys?

Ensimmäinen vaihe pk-yrityskelpoisuuden määrittämisessä on selvittää, onko kyseessä yritys.

Vaihe 2. Mitkä kriteerit on varmistettava ja mitkä ovat kynnyksarvot?

Toisessa vaiheessa tunnistetaan sovellettavat kelpoisuus-kriteerit ja kynnyksarvot.

Vaihe 3. Mitä nämä kriteerit tarkoittavat?

Kolmannessa vaiheessa tulkitaan eri kriteerien merkitys ja sovelletaan niitä asianmukaisesti.

Vaihe 4. Miten nämä tiedot lasketaan?

Neljännessä vaiheessa määritetään, mitkä tiedot on otettava huomioon ja arvioitava kynnyksarvoihin nähden ja missä määrin tai missä suhteessa näin tehdään. Tätä varten yrityksen on ensin selvitetävä, onko se **riippumaton** yritys, **omistusyhteisy**ryitys vai **sidos**ryitys.

Onko kyseessä yritys? (1 artikla)

Vaihe 1

Ensimmäinen vaihe pk-yrityskelpoisuuden määrittämisessä on selvittää, onko kyseessä yritys.

Määritelmän mukaan yrityksiksi katsotaan niiden oikeudellisesta muodosta riippumatta kaikki yksiköt, jotka harjoittavat taloudellista toimintaa. Sanamuoto kuvastaa Euroopan unionin tuomioistuimen tuomioissaan käyttämää terminologiaa.

Määrittävä tekijä on taloudellinen toiminta, ei yrityksen oikeudellinen muoto.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että yrityksiksi voidaan katsoa yksiköt, jotka harjoittavat taloudellista toimintaa yksin tai perheen voimin, ja henkilöyhtiöt tai taloudellista toimintaa säännöllisesti harjoittavat yhdistykset.

Taloudellisella toiminnalla tarkoitetaan yleensä tuotteiden tai palveluiden myyntiä määrähintaan tietyillä tai määrämarkkinoilla.

Mitkä kriteerit on varmistettava ja mitkä ovat kynnyksarvot? (2 artikla)

Vaihe 2

Pk-yrityksen määritelmässä otetaan huomioon seuraavat kolme kriteeriä:

- Henkilöstömäärä
- Vuotuinen liikevaihto
- Tilikauden taseen loppusumma

Luokka "mikroyritykset – pk-yritykset" koostuu yrityksistä,

- joissa on alle 250 työntekijää ja
- joiden vuosiliikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa TAI tase enintään 43 miljoonaa euroa.

Työllistää < 250 henkilöä

ja

tai

**< tai =
50 miljoonaa euroa**

**< tai =
43 miljoonaa euroa**

Henkilöstön määrää koskevan kriteerin täyttyminen on pakollista, jotta yritys voidaan katsoa pk-yritykseksi. Yritys voi kuitenkin valita **joko** liikevaihtoa **tai** taseen loppusummaa koskevan kynnyksarvon. Yrityksen **ei** tarvitse täyttää kumpaakin vaatimusta, ja se **voi ylittää toisen kynnyksarvon** ilman, että tällä olisi vaikutusta sen pk-yritysasemaan.

Määritelmään sisältyy edellä kuvattu valinnanvara, sillä kaupan ja jakelualan yrityksillä on luonteensa vuoksi suurempi liikevaihto kuin valmistusteollisuuden yrityksillä. Kun käytössä on valinnaisesti joko liikevaihto tai taseen loppusumma, joka kuvaa yrityksen kokonaisvaurallisuutta, varmistetaan, että erityyppistä taloudellista toimintaa harjoittavia pk-yrityksiä kohdellaan tasapuolisesti.

Mitä tietoja pitäisi käyttää?

Näihin laskelmiin pitäisi käyttää viimeisen hyväksytyt tilinpäätöksen tietoja. Uudet yritykset, joilla ei ole vielä hyväksyttyä tilinpäätöstä, voivat käyttää ilmoitusta, johon sisältyy tilivuoden kuluessa tehty luotettava arvio² (liiketoimintasuunnitelman muodossa). Liiketoimintasuunnitelman pitäisi kattaa koko jakso (tilivuodet) siihen asti, kunnes yksikkö tuottaa liikevaihtoa (ks. suosituksen liitteessä oleva 4 artikla, s. 44).

² Sanastossa on lisätietoja täydentävistä asiakirjoista.

Vertaamalla omia tietojaan näiden kolmen kriteerin kynnyksarvoihin yritys voi määrittää, onko se mikroyritys, pienyritys vai keskisuuri yritys.

- **Mikroyritys** määritellään yritykseksi, jonka palveluksessa on vähemmän kuin 10 työntekijää ja jonka vuosiliikevaihto tai taseen loppusumma on enintään 2 miljoonaa euroa.
- **Pienyritys** määritellään yritykseksi, jonka palveluksessa on vähemmän kuin 50 työntekijää ja jonka vuosiliikevaihto tai taseen loppusumma on enintään 10 miljoonaa euroa.
- **Keskisuuri yritys** määritellään yritykseksi, jonka palveluksessa on vähemmän kuin 250 työntekijää ja jonka vuosiliikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma on enintään 43 miljoonaa euroa.

KYNNYSARVOT (2 artikla)

Yritysluokka	Henkilöstömäärä: vuosityöyksikkö	Vuotuinen liikevaihto	Tilikauden taseen loppusumma
Keskisuuri	< 250	≤ 50 milj. euroa	≤ 43 milj. euroa
Pieni	< 50	≤ 10 milj. euroa	≤ 10 milj. euroa
Mikroyritys	< 10	≤ 2 milj. euroa	≤ 2 milj. euroa

Mitä nämä kriteerit tarkoittavat?

Vaihe 3

Kriteeri 1: Henkilöstön määrä (5 artikla)

Henkilöstön määrä on pakollinen kriteeri, kun arvioidaan, voidaanko yritystä pitää pk-yrityksenä sekä sitä, mihin pk-yritysten luokkaan se tällöin kuuluu. Jos yritys ei ole kriteerin mukainen, sitä ei voida pitää pk-yrityksenä.

Henkilöstön määrään sisältyvät

Henkilöstön määrää koskeva **kriteeri** kattaa kokopäiväiset, osa-aikaiset, määräaikaiset ja kausityöntekijät ja sisältää seuraavat:

- Työntekijät.
- Henkilöt, jotka ovat yrityksen palveluksessa ja siellä työkomennuksella ja jotka katsotaan kansallisen lainsäädännön mukaisesti työntekijöiksi (tähän voivat sisältyä myös määräaikaiset tai ns. tilapäiset työntekijät).
- Yrityksen johtamiseen osallistuvat omistajat.
- Yrityksessä säännöllisesti työskentelevät yhtiökumppanit, jotka saavat yritykseltä rahamääräisiä etuja.

Henkilöstön määrään eivät sisälly

- Oppisopimussuhteessa tai ammatillisessa koulutuksessa olevat opiskelijat, jotka ovat oppisopimus- tai ammatillista koulutusta koskevassa sopimussuhteessa.
- Äitiys- tai vanhempainlomalla olevat työntekijät.

Mikä on "työntekijän" määritelmä?

Sovelletaan kansallisia työvoimasääntöjä. Nämä säännöt vaihtelevat maittäin, esimerkiksi itsenäisinä ammatinharjoittajina toimivan määräaikaisen henkilöstön tai henkilöstövuokraustoimiston välittämien tilapäisten työntekijöiden osalta. Oman maan viranomaisilta saa tietoja siitä, miten "työntekijä" on määritetty kansallisessa lainsäädännössä.

Henkilöstömäärän mittaaminen

Henkilöstömäärä ilmaistaan vuosityöyksiköinä (VTY). Kaikki yrityksessä tai sen puolesta kokopäiväisesti koko viitevuoden ajan työskennelleet lasketaan yhdeksi yksiköksi.

Osa-aikainen henkilöstö, kausityöntekijät sekä ne, jotka eivät ole työskennelleet koko vuotta, lasketaan osaksi yhtä yksikköä.

Kriteerit 2 ja 3: Vuosiliikevaihto ja taseen loppusumma (4 artikla)

Vuosiliikevaihto

Vuosiliikevaihto määritetään laskemalla yrityksen kyseisenä vuonna yrityksen tavanomaisen toiminnan piiriin kuuluvien tuotteiden myynnistä ja palveluiden tarjonnasta saamat tulot vähennettynä mahdollisilla alennuksilla. Liikevaihtoon ei pidä sisällyttää arvonlisäveroa (alv) tai muita välillisiä veroja³.

³ Ks. perustamissopimuksen 54 artiklan 3 kohdan g alakohdan nojalla, yhtiömuodoltaan tietynlaisten yhtiöiden tilinpäätöksistä 25. heinäkuuta 1978 annetun neuvoston direktiivin 78/660/ETY 28 artikla (EYVL L 222, 14.8.1978, s. 11).

Tilikauden taseen loppusumma

Tilikauden taseen loppusummalla tarkoitetaan yhtiön keskeisen omaisuuden arvoa⁴.

⁴ Lisätiedot ks. perustamissopimuksen 54 artiklan 3 kohdan g alakohdan nojalla, yhtiömuodoltaan tietynlaisten yhtiöiden tilinpäätöksistä 25. heinäkuuta 1978 annetun neuvoston direktiivin 78/660/ETY 12 artiklan 3 kohta (EYVL L 222, 14.8.1978, s. 11).

Mitä tapahtuu, jos yritys ylittää jonkin kynnysarvon?

4 artiklan 2 kohdalla parannetaan vakautta ja varmuutta niiden yritysten osalta, jotka ovat lähellä kynnysarvoja ja joiden osalta kynnysarvo on vaarassa ylittyä poikkeuksellisen vuoden ja/tai epävakaiden markkinoiden vuoksi. Jos yritys ylittää henkilöstömäärää koskevan tai rahamääräisen kynnysarvon viitevuoden aikana, se ei vaikuta yrityksen tilanteeseen vaan yritys säilyttää saman pk-yritysaseman kuin tilivuoden alussa. Yritys menettää kuitenkin pk-yritysasemansa, jos kynnysarvot ylittyvät kahtena perättäisenä tilikautena.

Vastaavasti yritys voi saada pk-yrityksen aseman, jos se aiemmin oli suuryritys, mutta tämän jälkeen jäi kahtena perättäisenä tilikautena kynnysarvojen alle.

Asianro	N (viitevuosi) ⁵	N-1	N-2	Pk-yrityksen asema
1	Pk-yritys	Ei pk-yritys	Ei pk-yritys	Ei pk-yritys
2	Pk-yritys	Pk-yritys	Ei pk-yritys	Pk-yritys
3	Pk-yritys	Pk-yritys	Pk-yritys	Pk-yritys
4	Pk-yritys	Ei pk-yritys	Pk-yritys	Pk-yritys
5	Ei pk-yritys	Pk-yritys	Pk-yritys	Pk-yritys
6	Ei pk-yritys	Ei pk-yritys	Pk-yritys	Ei pk-yritys
7	Ei pk-yritys	Pk-yritys	Ei pk-yritys	Ei pk-yritys
8	Ei pk-yritys	Ei pk-yritys	Ei pk-yritys	Ei pk-yritys

⁵ Viimeinen hyväksytty tilikausi.

Pk-yrityksen määritelmän 4 artiklan 2 kohdalla on tarkoitus varmistaa, että kasvavat yritykset eivät joudu kärsimään, koska menettävät pk-yrityksen aseman, elleivät ne ylitä kynnysarvoja pitkäaikaisesti. Tämän ajatuksen mukaisesti 4 artiklan 2 kohtaa ei sovelleta yrityksiin, jotka ylittävät pk-yritystä koskevat kynnysarvot omistajavaihdoksen vuoksi sulautuman tai yrityskaupan seurauksena, sillä tätä ei yleensä pidetä tilapäisenä eikä epävakauden aiheuttamana.

Yritykset, joiden omistuksessa tapahtuu muutos, on arvioitava niiden osakkuusrakenteen pohjalta muutoksen ajankohtana eikä viimeisimmän kirjanpitokauden päättymishetkenä⁶. Tämän seurauksena yritys voi menettää pk-yrityksen aseman välittömästi.

⁶ Ks. 18. joulukuuta 2012 annetun komission päätöksen 2012/838/EU liitteessä olevan 1.1.3.1 kohdan 6 alakohdan e alakohhta.

Miten nämä tiedot lasketaan?

Vaihe 4

Jotta voidaan määrittää tiedot, jotka on otettava huomioon ja arvioitava, yrityksen on ensin selvítettävä, onko se

- riippumaton yritys (selvästi yleisin luokka);
- omistusyhteisyritys; vai
- sidosyritys.

Kunakin näiden kolmen yritystyyppin laskelmat ovat erilaisia, ja ne määrittävät lopulta, täyttääkö yritys pk-yrityksen määritelmässä vahvistettujen erilaisten kynnysarvojen vaatimukset. Tilanteen mukaan yrityksen voi olla tarpeen ottaa huomioon

- ainoastaan omat tietonsa;
- osuus tiedoista, kun kyseessä on omistusyhteisyritys; tai
- kaikki mahdollisesti siihen yhteydessä olevien yritysten tiedot.

Kaikki tällaisen yrityksen (suorat tai epäsuorat) yhteydet muihin yrityksiin on otettava huomioon. Tällaisten yritysten maantieteellisellä alkuperällä (EU:ssa tai sen ulkopuolella) tai toiminta-alalla ei ole merkitystä⁷. Tämän oppaan esimerkeissä selvitetään, missä määrin yritysten väliset suhteet on otettava huomioon.

On huomattava, että yrityksiä, jotka laativat konsernitilinpäätöksen tai jotka sisältävät täysin konsolidoituina toisen yrityksen konsernitilinpäätökseen, pidetään yleensä sidosyrityksinä⁸.

⁷ Kun kyseessä on yhteys, joka syntyy luonnollisten henkilöiden kautta, markkinat, joilla yritykset toimivat, ovat kuitenkin määrittävä tekijä.

⁸ Ks. sanasto, jossa lisätietoja konsernitilinpäätöksestä.

Onko yritykseni riippumaton? (3 artiklan 1 kohta)

Määritelmä

Yritys on riippumaton, jos

→ se on täysin itsenäinen eli sillä ei ole omistuksia muissa yrityksissä eikä

→ muilla yrityksillä ole omistuksia siinä

tai

→ sillä on enintään 25 %:n omistus yhden tai useamman muun yrityksen pääomasta tai äänimäärästä (suurempi näistä prosentiosuuksista) ja/tai

→ ulkoisilla tahoilla on enintään 25 %:n omistus kyseisen yrityksen pääomasta tai äänimäärästä (suurempi näistä prosentiosuuksista)

tai

→ se ei ole toisen yrityksen sidosyritys luonnollisen henkilön kautta 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

Riippumaton yritys

ei ole omistusyhteisyrittäjä eikä sidosyritys toiseen yritykseen nähden
(ks. 3 artiklan 1 kohta, s. 43)

ks. s. 25, 26, 30 ja 31 esimerkkejä epäsuorista omistusyhteyksistä

Yritykseni on täysin riippumaton

tai

Toinen yritys

Yritykselläni on vähemmän kuin 25 % toisen yrityksen pääomasta tai äänimäärästä

< 25 %

ja/tai

Yritykseni

Toinen yritys omistaa vähemmän kuin 25 % yrityksestäni

< 25 %

Huom.

- On mahdollista, että usealla sijoittajalla on kullakin alle 25 %:n osuus yrityksestä ja yritys on silti riippumaton, sillä edellytyksellä että nämä sijoittajat eivät ole yhteydessä toisiinsa sivulla 21 kohdassa "Onko yritykseni sidosyritys?" kuvatulla tavalla.
- Jos sijoittajat ovat tällä tavoin yhteydessä toisiinsa, yritystä voidaan pitää omistusyhteisyrittäjänä tai sidosyrityksenä sen erityistilanteen mukaisesti (ks. s. 18, "Onko yritykseni omistusyhteisyrittäjä?", ja s. 21, "Onko yritykseni sidosyritys?")

Tarkasteltavien tietojen määrittäminen (6 artiklan 1 kohta)

Jos yritys on riippumaton, se käyttää vain tilinpäätöksessä olevia henkilöstömäärää ja rahamääräisiä arvoja koskevia tietoja määrittääkseen, täyttääkö se määritelmän 2 artiklassa mainitut kynnyksarvot.

Poikkeukset (3 artiklan 2 kohdan a–d alakohta)

Yritystä voidaan silti pitää itsenäisenä ja näin yrityksenä, jolla ei ole omistusyhteisyrityksiä, vaikka 25 %:n kynnyksarvo saavutetaan tai ylitetäänkin, jos kyseessä on jokin seuraavista sijoittajatyypeistä:

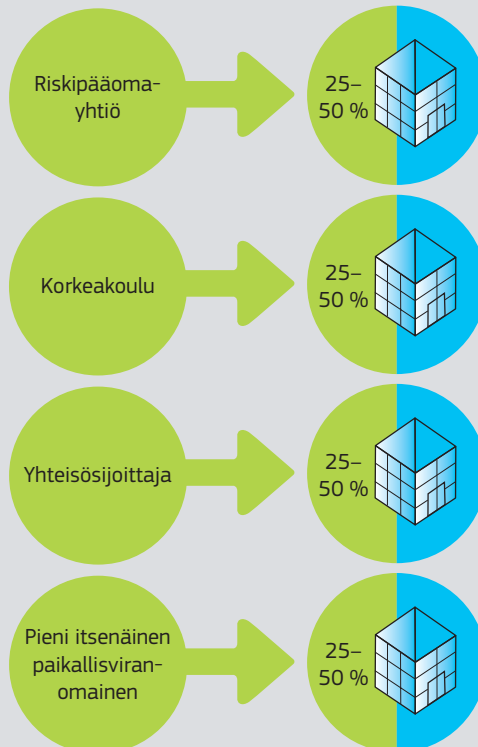
- julkiset sijoitusyhtiöt, riskipääomayhtiöt ja enkelisijoittajat (business angels)⁹;
- korkeakoulut tai voittoa tavoittelemattomat tutkimuskeskukset;
- yhteisösijoittajat, mukaan lukien aluekehitysrahastot;
- itsenäiset paikallisviranomaiset, joiden vuosibudjetti on alle 10 miljoonaa euroa ja joiden alueella on alle 5 000 asukasta.

Yhdellä tai useammalla edellä mainituista sijoittajista voi yksinään olla enintään 50 %:n osuus yrityksestä sillä edellytyksellä, ettei pk-yritysarvionnin kohteena olevaan yritykseen ole yksinään tai yhdessä sidosta (ks. s. 21, kohta "Onko yritykseni sidosyritys?", lisätietoja sidosyrityksen käsitteestä).

⁹ Ks. sanasto. Enkelisijoittajien rahoitusosuuden yhdessä yrityksessä on oltava pienempi kuin 1 250 000 euroa.

Poikkeus

Yritys voidaan kuitenkin katsoa riippumattomaksi, jos jollakin seuraavan tyyppisellä sijoittajalla on 25–50 % yrityksen pääomasta tai äänimäärästä

Onko yritykseni omistusyhteisyritys? (3 artiklan 2 kohta)

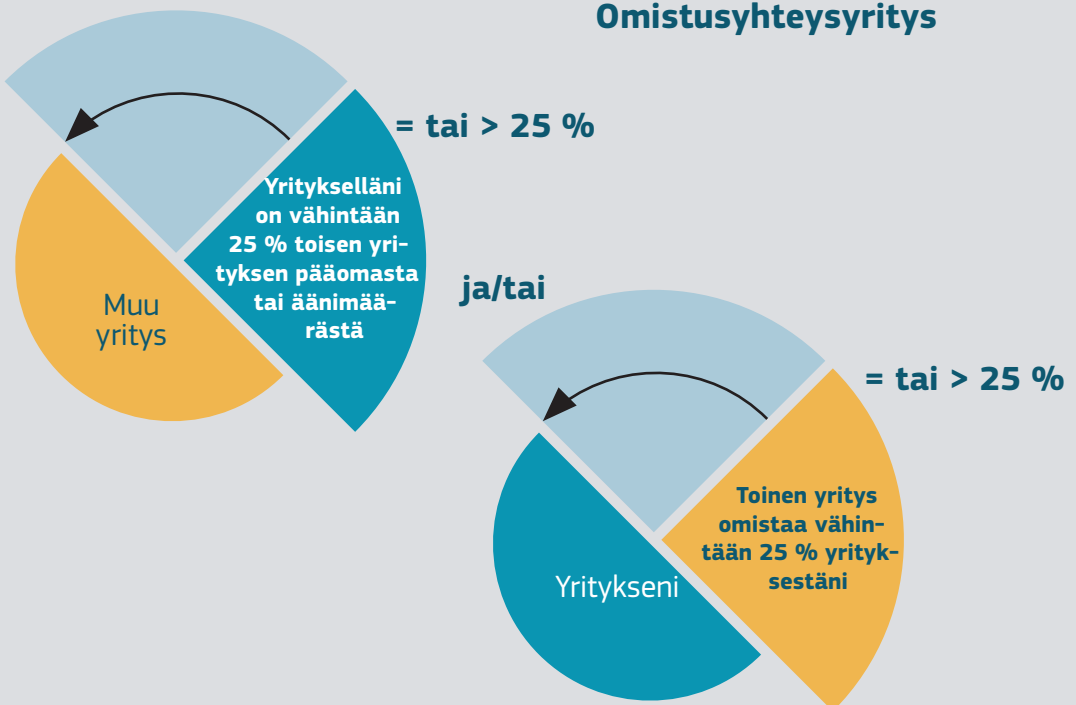
Tällainen suhde kuvaa tilannetta yrityksissä, joilla on tietynlainen rahoituskumppanuussuhde toisiin yrityksiin ilman, että jokin yritys hallitsee suoraan tai epäsuorasti toista. Omistusyhteisyrietykset ovat yrityksiä, jotka eivät ole itsenäisiä eivätkä sidosyrityksiä.

Määritelmä

Yritys on omistusyhteisyritys, jos

- yrityksellä on vähintään 25 %:n osuus toisen yrityksen pääomasta tai äänimäärästä ja/tai toisella yrityksellä on vähintään 25 %:n osuus pk-yritysarvioinnin kohteena olevan yrityksen pääomasta tai äänimäärästä eikä
- yritys ole toisen yrityksen sidosyritys (ks. s. 21, "Onko yritykseni sidosyritys?"). Tämä tarkoittaa mm. sitä, että yrityksen äänimäärä toisessa yrityksessä (tai päinvastoin) on enintään 50 %.

Esimerkkejä epäsuorasta omistusyhteisyrietyksestä annetaan sivulla 25.

Huomioon otettavien tietojen määrittäminen (6 artiklan 2, 3 ja 4 kohta)

Omistusyhteisyyden tapauksessa pk-yritys- arvioinnin kohteena olevan yrityksen on lisätävä osuus sen kumppanin henkilöstömäärästä ja rahoitustiedoista omiinsa määrittäessään kelpoisuuttaan pk-yritysasemaan. Tämä osuus kuvastaa sitä osuutta osakkeista tai äänimäärästä (sen mukaan kumpi on suurempi), joka on toisen hallussa.

Jos esimerkiksi yrityksellä on 30 %:n osuus toisessa yrityksessä, se lisää 30 % kumppaniyrityksen henkilöstömäärästä, liikevaihdosta ja taseen loppusummasta omiin tietoihinsa. Jos omistusyhteisyyttä on useita, vastaava laskelma on tehtävä kustakin tällaisesta kumppaniyrityksestä, joka on välittömästi pk-yritys- arvioinnin kohteena olevan yrityksen edellä tai sen jälkeen yhteysketjussa.

Lisäksi on otettava huomioon suhteellinen osuus jokaisen sellaisen yrityksen tiedoista, joka on sidosyhtiö johonkin pk-yritys- arvioinnin kohteena olevan yrityksen omistusyhteisyyteen nähden. Omistusyhteisyyden omistusyhteisyyden tietoja ei kuitenkaan oteta huomioon (ks. esimerkit 2, 6 ja 7).

Lisätietoja voidaan edellyttää tapauskohtaisesti (esim. konsolidointi oman pääoman mukaan),

jotta voidaan selvittää arvioitavien yritysten väliset suhteet sekä mahdolliset omistusyhteisyydet ja sidosyritykset.

Julkiset elimet (3 artiklan 4 kohta)

Määritelmän mukaan yritys ei ole pk-yritys, jos ainakin 25 % sen pääomasta tai äänimäärästä on suoraan tai epäsuorasti yhden tai useamman julkisen elimen yhdessä tai erikseen omistuksessa tai hallussa. Syynä tähän määräykseen on se, että julkinen omistus voi tuoda yritykselle tiettyjä, erityisesti rahoitukseen liittyviä etuja muihin, yksityisen pääoman rahoittamiin yrityksiin nähden. Usein ei myöskään ole mahdollista laskea julkisten elinten tarvittavia henkilöstömääriä tai rahoitustietoja.

Sivulla 17 luetellut sijoittajatyypit, kuten korkeakoulut tai itsenäiset paikallisviranomaiset, joilla on kansallisen lainsäädännön mukainen julkisen elimen asema, eivät kuulu tämän säännön piiriin. Tällaiset sijoittajat voivat yhteensä hallita enintään 50:tä % yrityksen äänimäärästä. Jos osuus ylittää 50 %, yritystä ei voida pitää pk-yrityksenä.

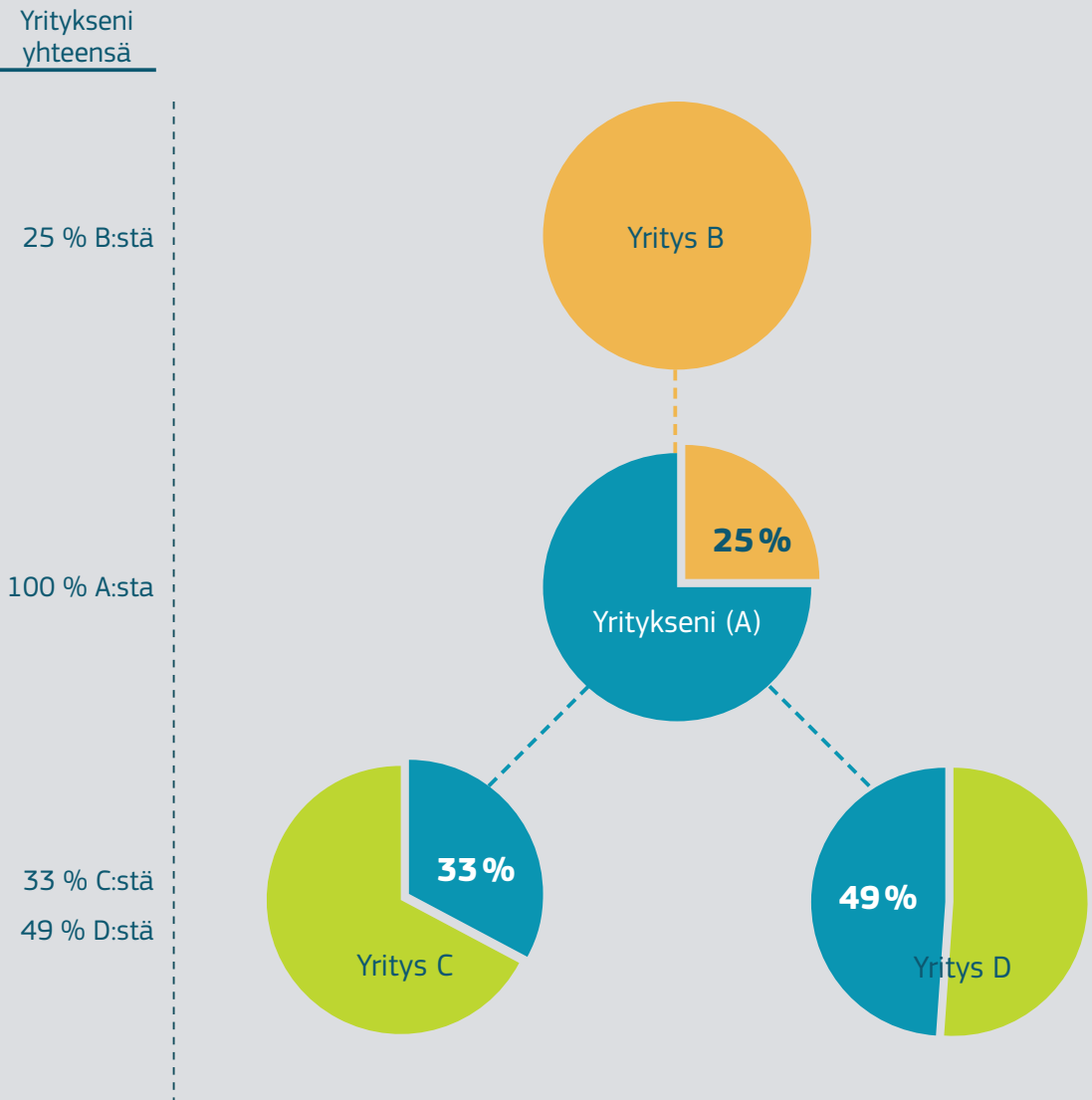
Omistusyhteis- yritysten tietojen laskeminen

(Prosenttiosuudet annetaan ainoastaan
esimerkkeinä. Lisäesimerkkejä, ks. s. 25–31.)

Yritykseni A omistaa 33 % yrityksestä C ja 49 %
yrityksestä D, ja yrityksellä B on 25 %:n osuus
yrityksestäni.

Yritykseni henkilöstömäärän ja rahoitustietojen
laskemista varten lisään yritysten B, C ja D tie-
doista soveltuvan osuuden oman yritykseni tie-
toihin.

Yritykseni yhteensä = 100 % A:sta + 25 %
B:stä + 33 % C:stä + 49 % D:stä.

Onko yritykseni sidosyritys? (3 artiklan 3 kohta)

Sidosyrietykset ovat yrityksiä, jotka muodostavat ryhmän joko siten, että yritys hallitsee suoraan tai epäsuorasti toisen yrityksen äänimäärän enemmistöä, tai siten, että yritys voi käyttää määräysvaltaa toiseen yritykseen.

Entä franchise-yritykset?

Kahta franchise-yritystä ei välttämättä katsota sidosyrityksiksi. Tulkinta riippuu kunkin yrityksen oman franchising-sopimuksen ehdoista. Jos franchising-sopimuksella kuitenkin syntyy jokin edellä luetelluista neljästä suhteesta, yritykset katsotaan sidosyrityksiksi.

Määritelmä

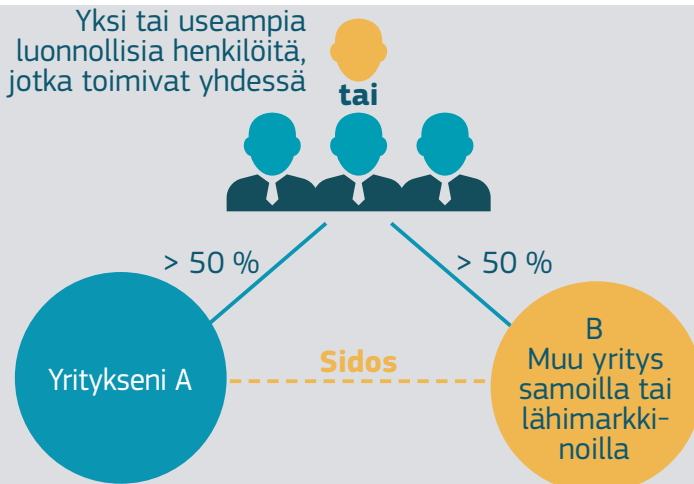
Kaksi tai useampia yrityksiä muodostaa sidosyrityksen, kun niiden välillä on jokin seuraavista suhteista:

- yrityksellä on enemmistö toisen yrityksen osakkeenomistajien tai jäsenten äänimäärästä;
- yritys on oikeutettu asettamaan tai erottamaan toisen yrityksen hallinto-, johto- tai valvontaelimen enemmistön;
- yritysten välinen sopimus tai jonkin yrityksen perustamiskirjassa tai yhtiöjärjestyksessä oleva määräys mahdollistaa yhden yrityksen määräysvallan toiseen yritykseen nähden;
- yritys voi sopimuksen nojalla käyttää yksinomaista määräysvaltaa toisen yrityksen osakkeenomistajien tai jäsenten äänimäärän enemmistön osalta toisessa yrityksessä.

Tyypillinen esimerkki sidosyrityksestä on kokonaan omistettu tytäryhtiö.

Jos tällainen suhde syntyy, kun omistajana on yksi tai useampia henkilöitä (jotka toimivat yhdessä), yrityksiä pidetään yleensä sidosyrityksinä, jos ne toimivat samoilla tai lähimarkkinoilla¹⁰.

¹⁰ Lisätietoja sanastossa.

Yritykseni yhteensä

= 100 % A:sta + 100 % B:stä

Huomioon otettavien tietojen määrittäminen (6 artiklan 2, 3 ja 4 kohta)

Sidosyrietysten tiedoista on lisättävä 100 % pk-yrietyssarviointiin kohteena olevan yrietyksen tietoihin, jotta voidaan selvittää, täyttääkö se määritelmässä esitetyt henkilöstömäärää ja yhtä talouden kynnyssarvoista koskevat vaatimukset.

Useimpien jäsenvaltioiden lainsäädännössä edellytetään, että tällaiset yrietykset laativat

Sidosyrietysten tietojen laskeminen

(Prosenttiosuudet annetaan ainoastaan esimerkkeinä. Lisäesimerkkejä, ks. s. 25–31.)

konsernitilinpäätöksen tai että se sisällytetään toisen yrietyksen tilinpitoon täyden konsolidoinnin kautta.

Jos yriety ei laadi konsernitilinpäätöstä ja sen sidosyrietyksellä on puolestaan suhde muihin yrietyksiin (omistusyhteisyriety tai sidosyriety), pk-yrietyssarviointiin kohteena olevan yrietyksen on lisättävä 100 % kaikkien sidosyrietysten tiedoista ja suhteellinen prosenttiosuus omistusyhteisyrietysten tiedoista omiin tietoihinsa.

Yrietykseni A omistaa 51 % yrietyksestä C ja 100 % yrietyksestä D, ja yrietyksellä B on 60 %:n osuus yrietyksestäni.

Koska osuus on kussakin tapauksessa yli 50 %, kunkin yrietyksen tiedoista otetaan huomioon 100 % laskettaessa oman yrietykseni henkilöstömäärää ja rahoituksen kynnyssarvoja

Yrietykseni yhteensä = 100 % A:sta + 100 % B:stä + 100 % C:stä + 100 % D:stä.

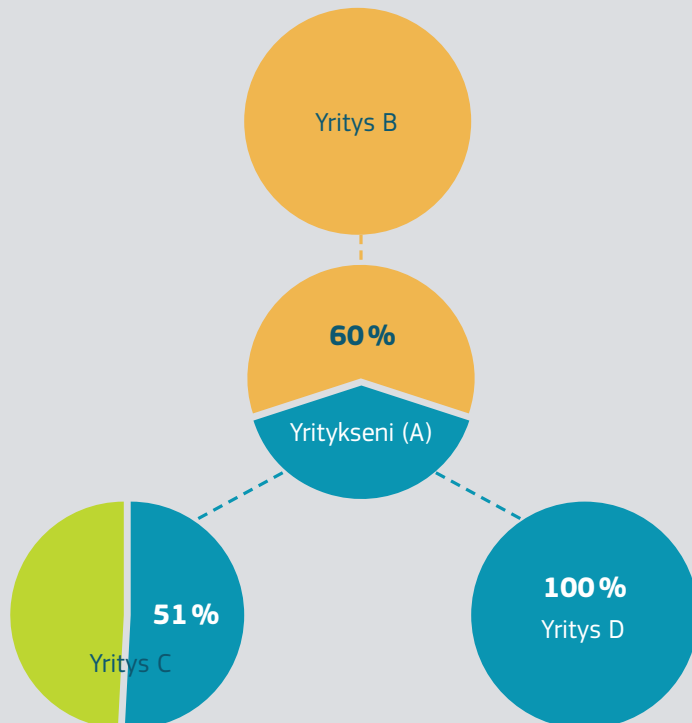
Yrietykseni yhteensä

100 % B:stä

100 % A:sta

100 % C:stä

100 % D:stä

Tiivistelmä: mitkä tiedot?

Riippumatta siitä, laatiiko yritys konsernitilinpäätöksen, huomioon otettaviin tietoihin olisi sisällytettävä seuraavien tiedot:

- kaikki pk-yritysarvioinnin kohteena olevan yrityksen omistusyhteisyrietykset
- kaikki pk-yritysarvioinnin kohteena olevan yrityksen sidosyritykset
- kyseisen yrityksen kaikkien omistusyhteisyrietysten kaikki sidosyritykset
- pk-yritysarvioinnin kohteena olevan yrityksen sidosyritysten kaikki sidosyritykset
- pk-yritysarvioinnin kohteena olevan yrityksen sidosyritysten kaikki omistusyhteisyrietykset.

Omistusyhteisyrietysten omistusyhteisyrietyssuhteita ei oteta huomioon.

Sivuilla 25–31 annetaan esimerkkejä monimutkaisemmissa tapauksissa tehtävistä laskelmista.

Entä omistusyhteisyrietyksen omistusyhteisyriety?

Monimutkaisten ja loputtomien laskelmien välttämiseksi määritelmään sisältyy sääntö, jonka mukaan sellaisen omistusyhteisyrietyksen osalta, **jolla itsellään on muita omistusyhteisyrietyksiä, on otettava huomioon vain välittömästi** omistusyhteisyrietystä tuotantoketjussa edeltävä tai seuraava yritys (ks. 6 artiklan 2 kohta, s. 43, ja esimerkki 2, s. 26).

Entä jos pk-yritysarvioinnin kohteena olevan yrityksen omistusyhteisyrietyksellä on sidosyritys?

Tässä tapauksessa 100 % sidosyrityksen tiedoista on sisällytettävä pk-yritysarvioinnin kohteena olevan yrityksen omistusyhteisyrietyksen tietoihin (ks. s. 21, ”Onko yritykseni sidosyritys?”).

Olisi käytettävä prosenttiosuutta, joka vastaa omistusta omistusyhteisyrietyksessä (ks. 6 artiklan 3 kohta, s. 43, ja sivu 22, ”Sidosyritysten tietojen laskeminen”).

PÄÄTELMÄT

Euroopan komissio uskoo, että pk-yrityksen määritelmä on tärkeä työkalu, kun pannaan täytäntöön tehokkaita toimenpiteitä ja ohjelmia pk-yritysten kehittämisen ja menestymisen tukemiseksi. Komissio kehottaakin jäsenvaltioita sekä Euroopan investointipankkia ja Euroopan investointirahastoa soveltamaan määritelmää mahdollisimman laajalti.

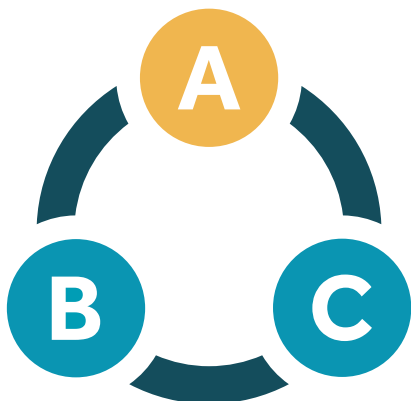
Komissio toivoo, että tästä tarkistetusta oppaasta on hyötyä pk-yrityksille ja että suuri määrä yrityksiä hyötyy Euroopan, jäsenvaltioiden, alueellisten ja paikallisviranomaisten toteuttamista toimista, jotka ovat tämän määritelmän mukaisia.

Yritykseni ei ole pk-yritys – tukea on silti saatavilla

Vaikka tässä oppaassa keskitytään pk-yrityksiin, myös niiden yritysten tueksi, jotka eivät täytä pk-yrityksen vaatimuksia, on tarjolla suuri joukko rahoitustoimenpiteitä ja tukiohjelmiä.

Sinun Eurooppasi -sivustolla on tietoja ohjelmien rahoituksesta ja saatavilla olevista ja soveltuvista rekisteröitymispaikoista.

<http://europa.eu/!RT38Ny>

Määritelmään voidaan tehdä lisätarkennuksia, ja komissio muuttaa määritelmää tarvittaessa ottaakseen huomioon saadut kokemukset ja talouden muutokset kaikkialla Euroopan unionissa.

Komission vuonna 2003 antaman suosituksen teksti ja ilmoituslomakkeen malli ovat saatavilla sivulta 40 lähtien.

Esimerkki 1

Kahden omistusyhteisyrityksen välinen suhde

Tilanne:

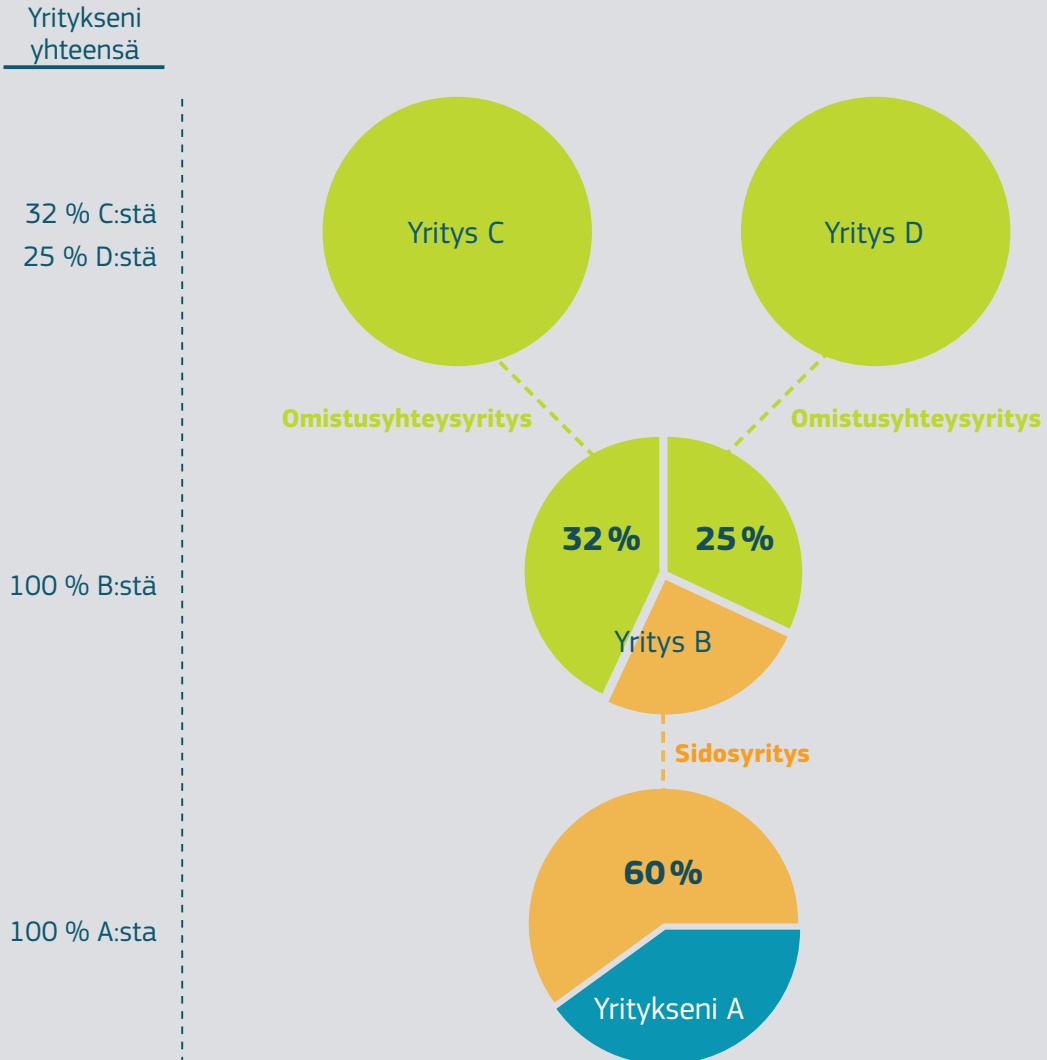
Yritykselläni A on sidosityhteyssuhde yritykseen B, joka omistaa 60 % yrityksestäni.

Yrityksellä B on kuitenkin myös omistusyhteyssuhde yrityksiin C ja D, joista C omistaa 32 % ja D 25 % yrityksestä B.

Laskelma:

Oman yritykseni tietoihin on niiden laskemista varten lisättävä 100 % B:n tiedoista sekä 32 % C:n ja 25 % D:n tiedoista.

Yritykseni yhteensä = 100 % A:sta + 100 % B:stä + 32 % C:stä + 25 % D:stä.

Esimerkki 2

Epäsuorat omistusyhteisyydet ja sidosyritykset

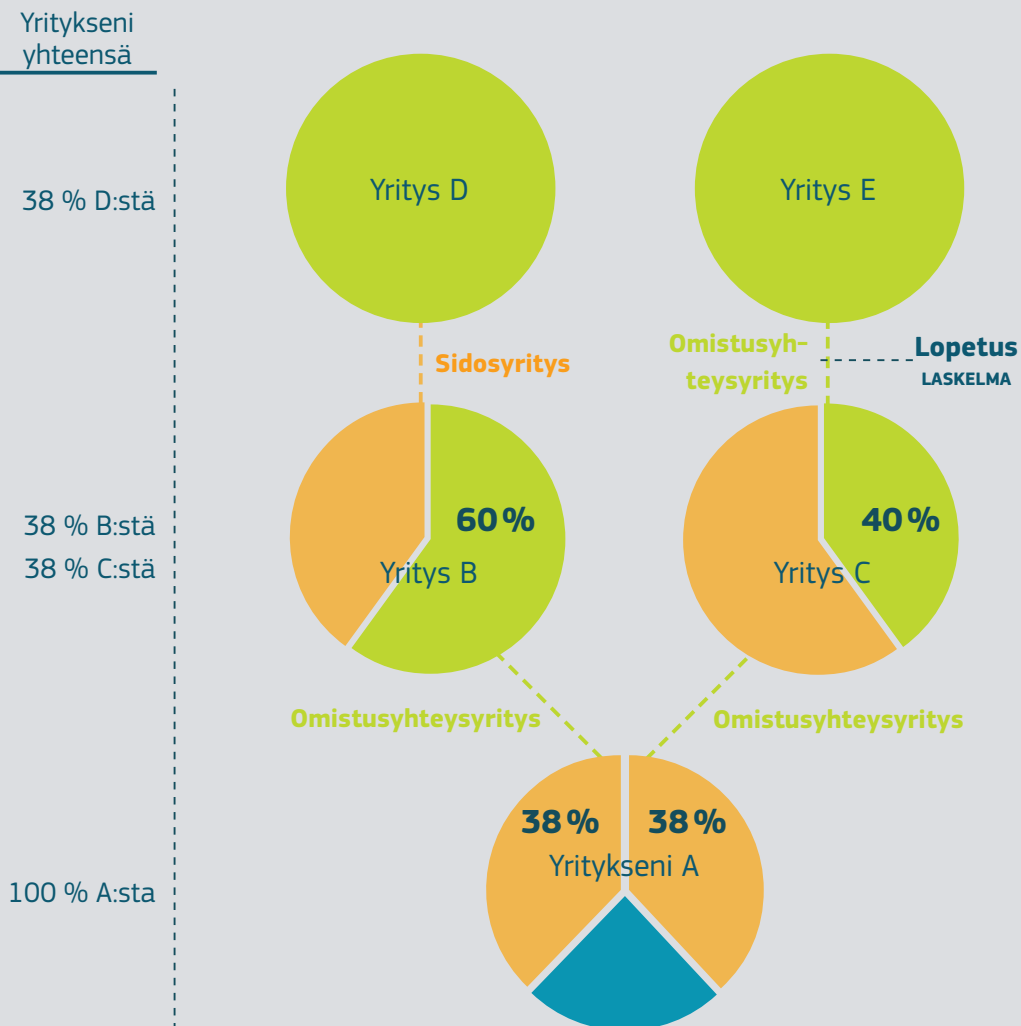
Tilanne:

Yritykset B ja C ovat kumpikin yritykseni A omistusyhteisyyksiä, sillä niillä kummallakin on 38 %:n osuus yrityksestäni. Yrityksellä B on kuitenkin myös sidosuhde yritykseen D 60 %:n osuudella, ja yrityksillä C ja E on omistusyhteysuhde (40 %).

Laskelma:

Yritykseni tietojen laskemiseksi niihin on yhtäältä lisättävä 38 % yritysten B ja D kumuloiduista tiedoista (koska B ja C ovat sidosyrityksiä) ja toisaalta vain 38 % yrityksen C tiedoista. Yrityksen E tilinpäätöstietoja ei tarvitse ottaa huomioon, koska tämä omistusyhteisyrittys **ei ole välittömästi oman yritykseni edellä** (ks. s. 19, "Huomioon otettavien tietojen määrittäminen").

Yritykseni yhteensä = 100 % A:sta + 38 % (B + D):stä + 38 % C:stä.

Esimerkki 3 Sidosyritysten ryhmä

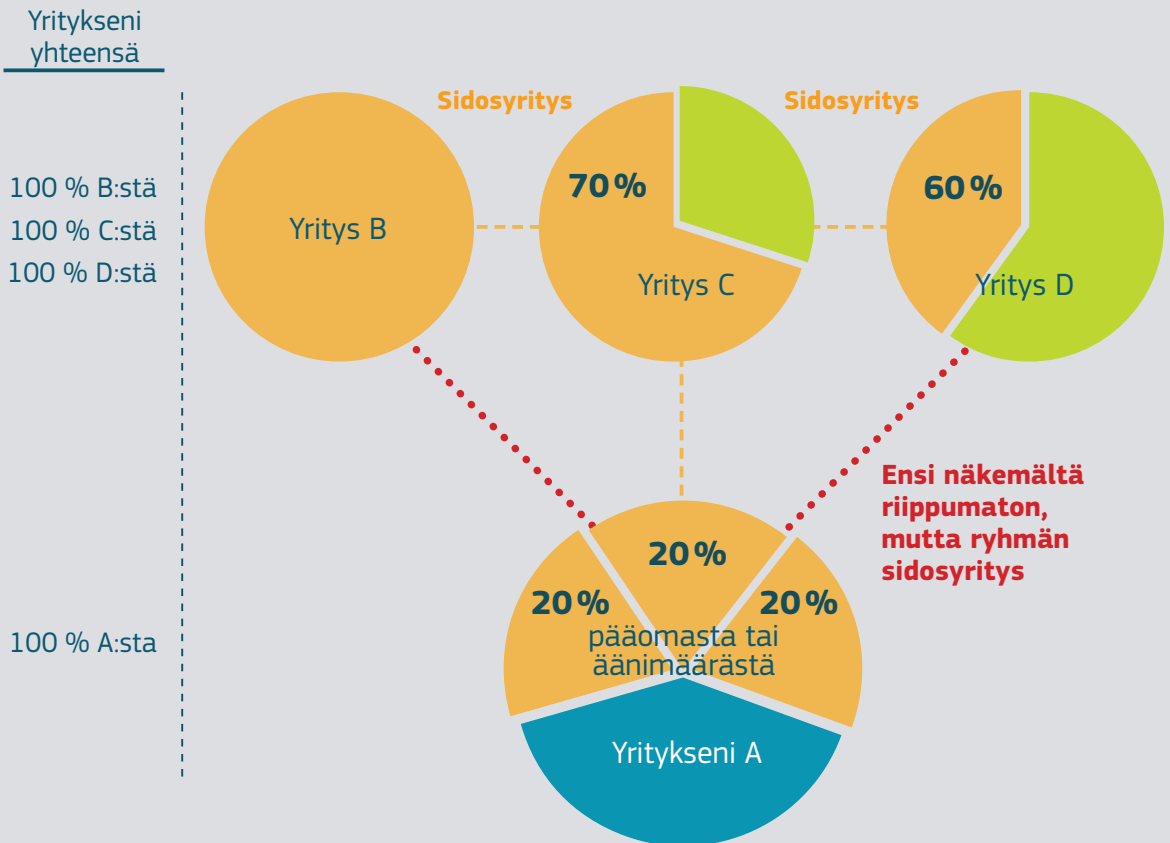
Tilanne:

Yritykselläni A on kolme sijoittajaa, B, C ja D, ja ne omistavat kukin 20 % yritykseni pääomasta tai äänimäärästä. Nämä sijoittajat ovat puolestaan toistensa sidosyrityksiä ja muodostavat sidosyritysten ryhmän: B:llä on 70 %:n osuus C:stä, jolla puolestaan on 60 %:n osuus D:stä.

Laskelma:

Laskettaessa yritykseni A tietoja näyttäisi ensi silmäyksellä, että yritys on riippumaton, koska kukin sijoittaja omistaa siitä vähemmän kuin 25 %. Koska B, C ja D ovat kuitenkin sidosyrityksiä, ne omistavat ryhmänä 60 % yrityksestäni. Tämän vuoksi yritykseni tietoihin on lisättävä 100 % B:n, C:n ja D:n tiedoista.

Yritykseni yhteensä = 100 % A:sta + 100 % B:stä + 100 % C:stä + 100 % D:stä.

Esimerkki 4 *Tilanne:*

Omistusyhteis-
yhtykseen
osallistuvat
julkiset ja/
tai institutio-
naaliset tahot,
jotka jätetään
laskelman
ulkopuolelle

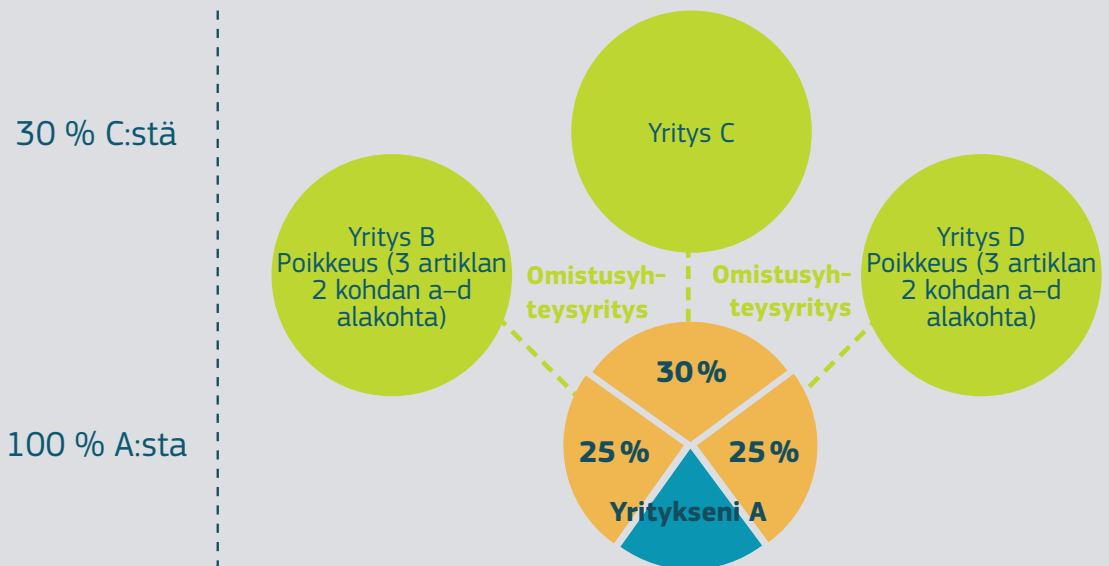
B, C ja D ovat yritykseni A omistusyhteisyrityksiä 25 %:n, 30 %:n ja 25 %:n osuuksilla. B on kuitenkin korkeakoulu ja D on yhteisösjoitaja, ne eivät ole toisiinsa sidoksissa eikä niistä yhdenkään osuus äänimäärästä ylitä 50 %:n rajaa. Ne sisältyvät poikkeusluetteloon (asetuksen 3 artiklan 2 kohdan a–d alakohta) eikä niiden tietoja näin ollen oteta mukaan laskelmaan.

Laskelma:

Yritykseni tietojen laskemiseen on vain laskettava yhteen 100 % yritykseni tiedoista ja 30 % yrityksen C tiedoista.

Yritykseni yhteensä = 100 % A:sta + 30 % C:stä

Yritykseni
yhteensä

Esimerkki 5 *Tilanne:*

Sidossuhteessa olevat julkiset ja/tai instituutionaaliset tahot, joita ei jätetä laskelman ulkopuolelle

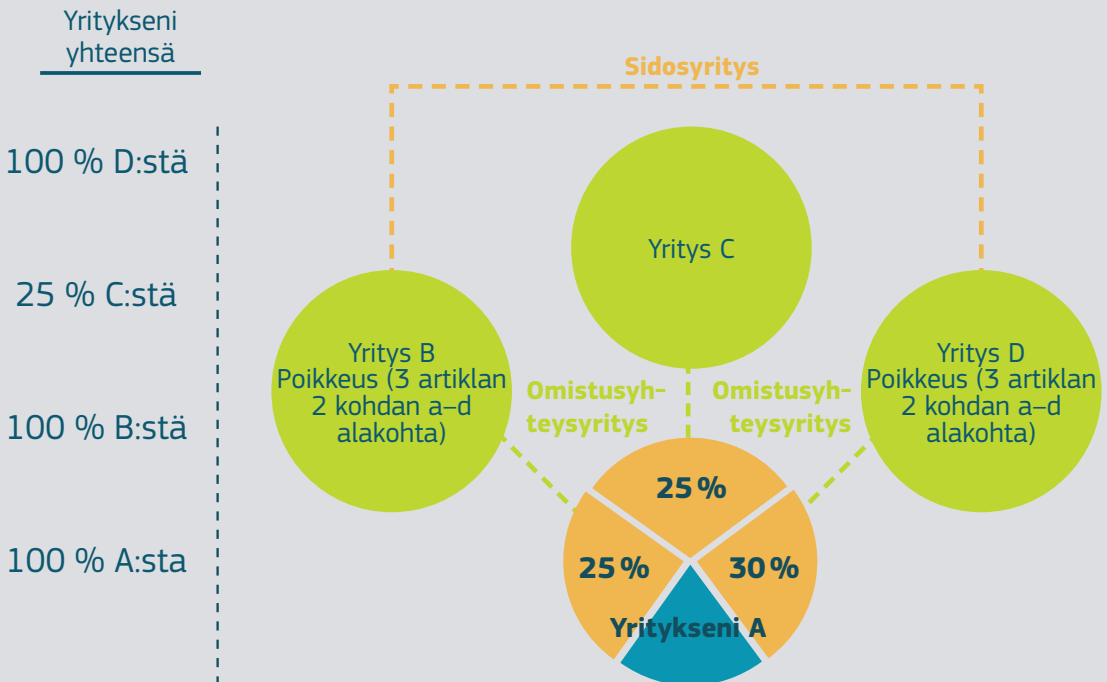
B, C ja D ovat yritykseni A omistusyhteisyrittäjiä 25 %:n, 25 %:n ja 30 %:n osuuksilla. Vaikka B on korkeakoulu ja D yhteisösjöittäjä, ne ovat toisiinsa sidoksissa ja niiden yhteenlaskettu osuus äänimäärästä on 55 %, mikä ylittää poikkeusten kynnyksarvona olevan 50 %:n osuuden. Niiden tiedot on tämän vuoksi sisällytettävä laskelmaan.

Laskelma:

Yritykseni tietojen laskemiseksi niihin on sisällytettävä 100 % oman yritykseni tiedoista, 25 % C:n tiedoista sekä B:n ja D:n yhdessä omistama 55 %:n osuus osakkeista/äänimäärästä. Koska B:n ja D:n hallussa on yhdessä 55 % äänimäärästä, niiden tiedoista on lisättävä 100 % omiin tietoihini.

Huomautus: Jos sidossuhteessa olevat yritykset ovat julkisia elimiä tai sidossuhteessa julkiseen elimeen, yritykseni ei täyttäisi pk-yrityksen määritelmän vaatimusta (sen sijaan olisi sovellettava suosituksen liitteessä olevan 3 artiklan 4 kohtaa).

Yritykseni yhteensä = 100 % A:sta + 100 % B:stä + 25 % C:stä + 100 % D:stä.

Esimerkki 6 Omistusyhteis- yritys ja sidosyritysten omistusyhteis- yritykset

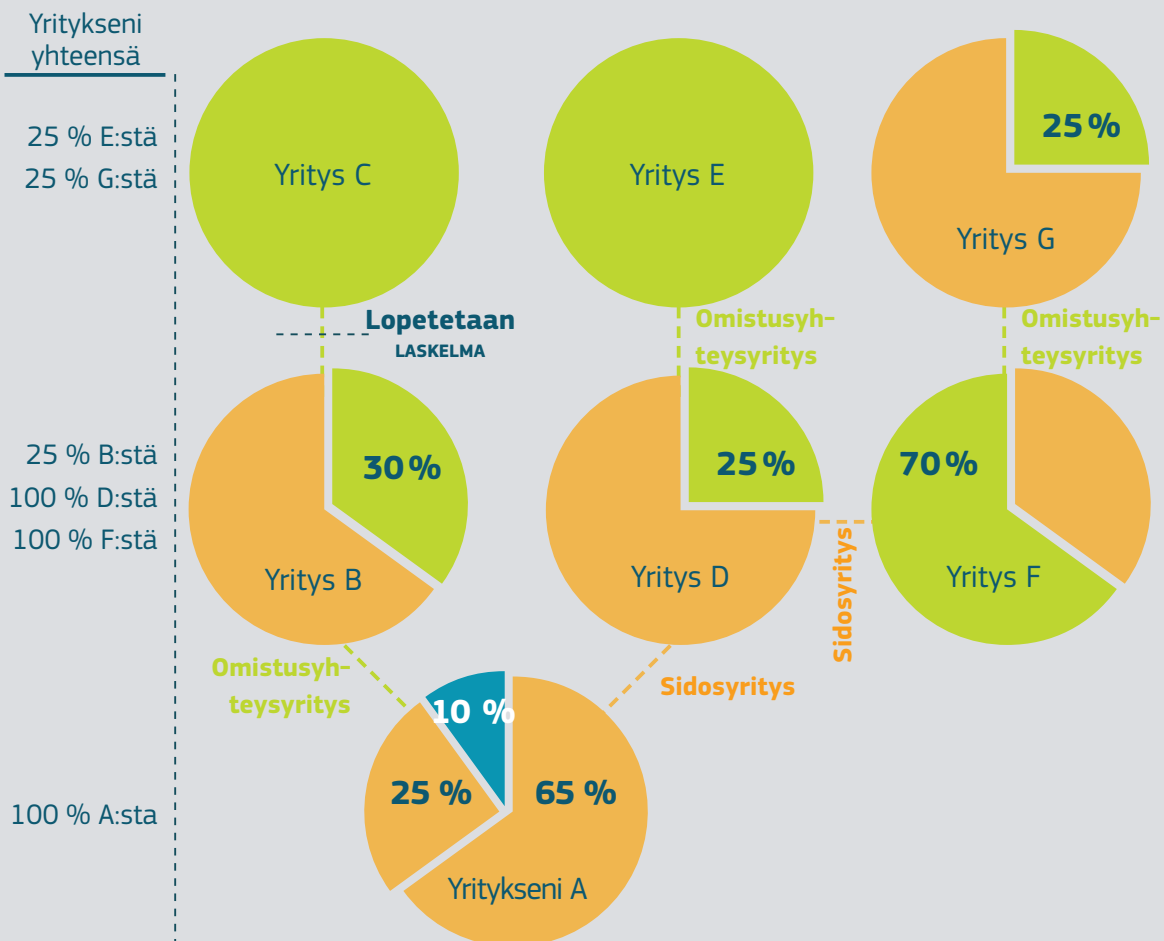
Tilanne:

Yritys B on yritykseni A omistusyhteisyritys 25 %:n osuudella. Yritys C on yrityksen B omistusyhteisyritys 30 %:n osuudella. Yritykseni A on lisäksi yrityksen D sidosyritys 65 %:n omistuksella. Ja yritys E on yrityksen D omistusyhteisyritys 25 %:n osuudella. Yrityksellä D on sidosyritys, jolla puolestaan on omistusyhteisyritys.

Laskelma:

Arvioitavana olevan yrityksen kaikkien omistusyhteisyritysten ja mahdollisten sidosyritysten omistusyhteisyritysten tiedot on otettava suhteessa huomioon. Arvioitavana olevan yrityksen omistusyhteisyrityksen oman omistusyhteisyrityksen tietoja ei kuitenkaan tarvitse ottaa huomioon.

Yritykseni yhteensä = 100 % A:stä + 25 % B:stä + 100 % D:stä + 25 % E:stä + 100 % F:stä + 25 % G:stä.

Esimerkki 7 *Tilanne:*

Yritykselläni on sekä omistusyhteisyrittäjiä että sidosyrittäjiä, joilla puolestaan on myös omistusyhteisyrittäjiä ja sidosyrittäjiä

Monimutkaisempi omistusrakenne

Laskelma:

Yritykseni sidosyrittysten tiedot otetaan huomioon 100-prosenttisesti.

Yritykseni omistusyhteisyrittysten tiedot tai niiden yritysten tiedot, jotka ovat yrityksen sidosyrittysten omistusyhteisyrittäjiä, otetaan huomioon määräsuhteessa kyseisen omistusyhteisyrittäjän omistukseen.

Yritysten, jotka ovat sidoksissa mihin tahansa yrityksen omistusyhteisyrittäjiin tai sidosyrittäjiin, tiedot otetaan myös huomioon.

Omistusyhteisyrittäjän omistusyhteisyrittäjän tietoja ei kuitenkaan oteta huomioon.

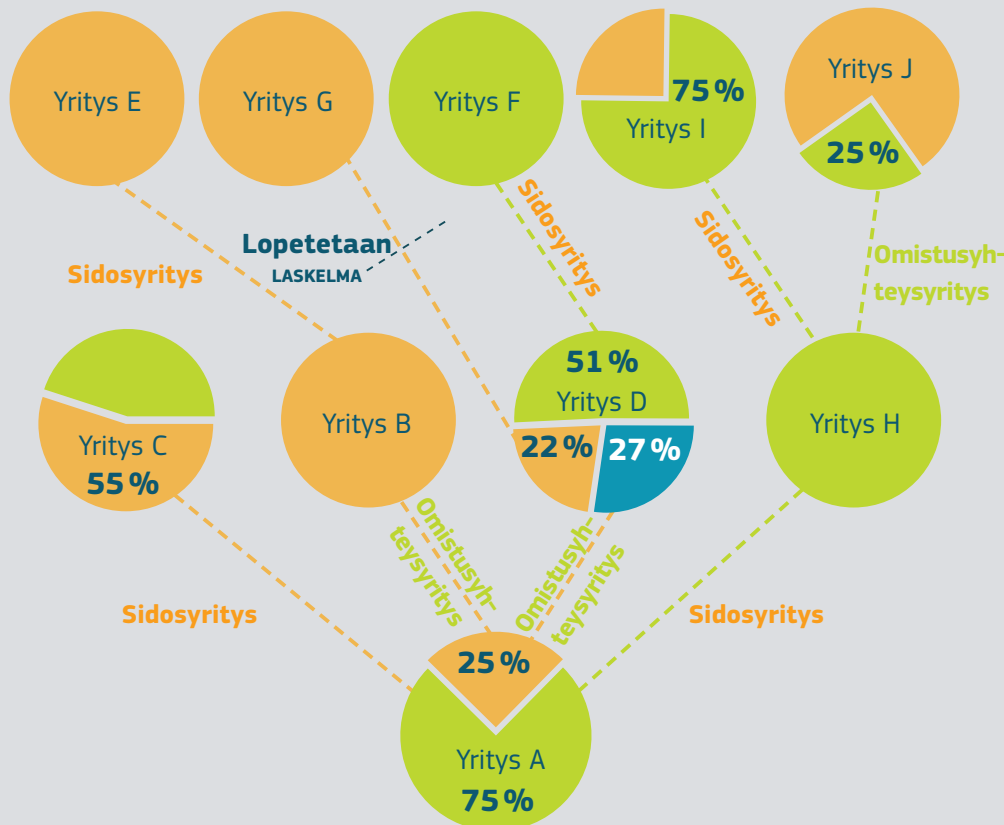
Yritykseni yhteensä = 100 % A:stä + 100 % C:stä + 27 % (D + F):stä + 25 % (B + E):stä + 100 % (H + I):stä + 25 % J:stä

Yritykseni yhteensä

25 % E:stä
27 % F:stä
100 % I:stä
25 % J:stä

100 % C:stä
25 % B:stä
27 % D:stä
100 % H:stä

100 % A:stä

PK-YRITYKSEN NYKYISEN MÄÄRITELMÄN JA KÄYTTÖOPPAAN TAUSTAA

Ensimmäinen EU:n laajuinen pk-yrityksen määritelmä annettiin vuonna 1996 (*pienien ja keskisuurten yritysten määritelmästä 3. huhtikuuta 1996 annettu komission suositus 96/280/EY*).

Vuonna 2003 suositusta tarkistettiin, jotta se kuvastaisi talouden yleisiä muutoksia ja jotta sillä pystyttäisiin vastaamaan pk-yritysten kohtaamiin erityisongelmiin. Laajakantoiset keskustelut komission, jäsenvaltioiden, yritysmaailman järjestöjen ja asiantuntijoiden välillä sekä kaksi avointa kuulemistoa toivat panoksensa ja tukensa tähän tarkistukseen. Tuloksena hyväksyttiin *pk-yrityksen määritelmän nykyinen versio*.

Vuoden 2003 määritelmä sopii paremmin erityyppisille pk-yrityksille, ja siinä otetaan paremmin huomioon erityyppiset yritysten väliset suhteet. Sen avulla edistetään innovointia ja tuetaan kumppanuussuhteita, mutta samalla varmistetaan, että julkisista tukiohjelmista saavat tukea vain ne yritykset, jotka todella tarvitsevat sitä.

Vuonna 2003 tehdyt tarkistukset pk-yrityksen määritelmään koskevat lähinnä seuraavia:

- Kynnysarvojen päivitys hintojen ja tuottavuuden muutosten seuraamiseksi.
- Talouden kynnysarvojen asettaminen mikroyritysten kasvavalle joukolla, jotta voitaisiin tukea sellaisten toimenpiteiden toteuttamista, joilla vastataan erityisesti mikroyritysten kohtaamiin ongelmiin, varsinkin yrityksen käynnistysvaiheessa.
- Pk-yritysten pääomarahoituksen helpottaminen siten, että tietyille sijoittajille, kuten alueellisille rahastoille, riskipääomayhtiöille

ja enkelisijoittajille (business angels) sekä pienille itsenäisille paikallisviranomaisille myönnetään edullisempi kohtelu (lisätietoja, ks. s. 17).

- Innovoinnin edistäminen ja tutkimuksen ja kehityksen saatavuuden parantaminen siten, että korkeakouluille ja voittoa tavoittelemattomille tutkimuskeskuksille annetaan mahdollisuus rahoitusosuuteen pk-yrityksessä (lisätietoja, ks. s. 17).
- Yritysten välisten erilaisten suhteiden huomioon ottaminen.

Nyt käsiteltävässä määritelmässä otetaan huomioon pk-yritysten mahdollisuus hankkia ulkopuolista rahoitusta. Pk-yrityksiksi eivät esimerkiksi kelpaa yritykset, jotka ovat yhteydessä toisiin yrityksiin, joilla on merkittävät rahoitusresurssit, koska ne ylittävät tämän vuoksi kynnysarvot.

Sisämarkkinoiden, teollisuuden, yrittäjyyden ja pk-yritystoiminnan pääosasto ja pk-yritykset toteuttavat pk-yrityksen määritelmän täytäntöönpanon säännöllistä valvontaa. Vuosina 2006 ja 2009 toteutettujen arviointien pohjalta tehtiin vuonna 2012 riippumaton tutkimus, jossa tutkittiin pk-yrityksen määritelmän toimivuutta käytännössä.

Verrattain vähäiset muutokset pk-yritysten määrittämisessä vuoden 2003 jälkeen, politiikka, jolla tuetaan vähemmän mutta paremmin kohdistettua valtiontukea, sekä sidosryhmien enemmistön näkemykset olivat syynä siihen, että määritelmään tehtävästä merkittävästä muutoksesta aiheutuvaa häiriötä ei pidetty oikeutettuna.

Tämän vuoksi vuoden 2012 tutkimuksessa pääteltiin, ettei pk-yrityksen määritelmää ollut tarpeen toistaiseksi merkittävästi muuttaa.

Tutkimuksen suosituksissa kuitenkin ehdotetaan tiettyjen sääntöjen soveltamisen selkeyttämistä esimerkiksi lisäneuvonnan avulla ja päivittämällä pk-yrityksen määritelmää koskevaa nykyistä käyttäjän opasta. Tämän vuoksi toteutettiin käyttäjän oppaan arviointi vuosina 2013–2014.

Arvioinnin tulokset ja siitä saadut ehdotukset kuvastuvat nyt käsillä olevassa asiakirjassa.

SANASTO

Yhdessä toimiminen: Pk-yrityksiä koskevan suosituksen liitteessä olevan 3 artiklan 3 kohdan yhteydessä puhutaan luonnollisten henkilöiden välisistä yhteyksistä, ja perhesiteitä on pidetty riittävänä syynä katsoa, että luonnolliset henkilöt toimivat yhdessä¹¹. Luonnollisten henkilöiden, jotka työskentelevät yhdessä vaikuttaakseen kyseisten yritysten kaupallisiin päätöksiin, mikä sulkee pois näiden yritysten pitämisen taloudellisesti toisistaan riippumattomina, on katsottava toimivan yhdessä mainitun liitteessä olevan 3 artiklan 3 kohdan neljännessä alakohdassa tarkoitetulla tavalla riippumatta siitä, onko näiden henkilöiden välillä sopimussuhteita¹².

Lähimarkkinat / merkitykselliset markkinat: Lähimarkkinat eli toisiinsa läheisesti liittyvät markkinat ovat markkinoita, joilla tuotteet tai palvelut täydentävät toisiaan tai kuuluvat tuotevalikoimaan, jonka tuotteita sama asiakasryhmä yleensä ostaa loppukäyttäjinä samaan käyttötarkoitukseen¹³. Myös arvoketjun vertikaaliset suhteet olisi otettava huomioon. Merkitykselliset markkinat kattavat kaikki tuotteet ja/tai palvelut, joita kuluttaja pitää keskenään vaihdettavissa tai korvattavissa olevina niiden ominaisuuksien, hinnan ja käyttötarkoituksen vuoksi. Myös tarjontapuolen seikoilla voi olla vaikutusta, ja tulos riippuu tutkittavana olevan kilpailukysymyksen luonteesta. Tämän vuoksi jokaista tapaus on tarkasteltava sen omien erityispiirteiden mukaisesti ja sen erityiskontekstissa¹⁴.

Enkelisijoittajat eli bisnesenkelit (business angels): Enkelisijoittajat ovat yksityishenkilöitä, jotka joko sijoittavat ainoastaan omia varojaan pk-yrityksiin tai tekevät sijoituksia ryhmänä, jossa tyypillisesti yksi enkelisijoittaja toimii johtavassa asemassa. Enkelisijoittajilla ei ole yleensä aiempaa yhteyttä kyseiseen yritykseen, ja he tekevät itse omat sijoituspäätöksensä eivätkä käytä riippumatonta johtajaa päätösten tekoon. Yleensä ryhmän johtajana toimiva enkelisijoittaja tai yksin sijoittava enkelisijoittaja seuraa tekemäänsä sijoitusta tarkkailemalla ja tarjoamalla tietämystään, kokemustaan ja tukeaan sijoituksen vastaanottaneelle yritykselle mentoointituen muodossa¹⁵.

Konsernitilinpäätös

Täysi konsolidointi – konsernitilinpäätökseen täyden konsolidoinnin muodossa sisällytetyjä yrityksiä käsitellään yleensä sidosyrityksinä.

Suhteellisen konsolidoinnin menetelmä – käytetään yleensä yhteisessä määräysvallassa olevan yksikön konsolidointiin. Kunkin konsolidoitavan osapuolen taseeseen sisältyy sen osuus varoista, joihin se käyttää yhteistä määräysvaltaa, ja sen osuus veloista, joista se vastaa yhdessä toisten osapuolten kanssa. Osapuolen tuloslaskelma sisältää sen osuuden yhteisessä määräysvallassa olevan yksikön tuotoista ja kuluista. Konsernitilinpäätökseen suhteellisen konsolidoinnin muodossa sisällytetyjä yrityksiä käsitellään yleensä omistusyhteisyriksinä. Myös tällaisten yritysten erilliset tilinpäätökset olisi toimitettava.

¹¹ Asia C-8, Nordbrandenburger Umesterungs Werke NUW (EUVL L 353, 13.12.2006, s. 60).

¹² Asia C-110/13, HaTeFo GmbH v. Finanzamt Haldensleben (EUVL C 112, 14.4.2014, s. 15).

¹³ Ks. myös suuntaviivat ei-horisontaalisten sulautumien arvioinnista (EUVL C 265, 18.10.2008, s. 6).

¹⁴ Komission tiedonanto merkityksellisten markkinoiden määritelmästä yhteisön kilpailuoikeuden kannalta (ks. EYVL C 372, 9.12.1997, s. 5).

¹⁵ Asiantuntijaryhmän puheenjohtajan raportti, jonka aiheena on toisilleen sopivien innovatiivisten yritysten ja sijoittajien löytäminen rajojen yli, s. 15 (<http://bookshop.europa.eu/en/report-of-the-chairman-of-the-expert-group-on-the-cross-border-matching-of-innovative-firms-with-suitable-investors-pbNB3212296/>).

Konsolidoinnin pääomaosuusmenetelmä

– pääomasijoitus kirjataan aluksi kustannukseksi ja tämän jälkeen sitä sopeutetaan vastaamaan sijoittajan osuutta osakkuusyrityksen voitosta tai tappiosta. Yrityksiä, jotka sisällytetään toisen yrityksen konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen, käsitellään yleensä omistusyhteisyriksinä, ja myös niistä olisi annettava erilliset tilinpäätökset.

Määräysvalta: 3 artiklan 3 kohdan yhteydessä oletetaan, että määräysvaltaa käytetään aina, kun yrityksen toimintaan ja rahoitukseen vaikuttavat toisen yrityksen toiveet.

Käsitteeseen määräysvaltaa käyttävä ”yritys” sisältyvät myös julkiset elimet, yksityiset tahot (oikeudellisesta muodostaan riippumatta) ja luonnolliset henkilöt.

Esimerkkejä suhteista, joissa voisi syntyä määräysvalta ovat seuraavat (perustuu komission konsolidoituun tiedonantoon toimivaltakysymyksistä, annettu yrityskeskittymien valvonnasta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 mukaisesti):

→ Jollakin osakkaalla on veto-oikeus yrityksen strategiaan päätöksiin, vaikka tällä osakkaalla ei ole yksinään valtaa tehdä tällaisia päätöksiä. Veto-oikeuksien on liitettävä yrityksen liiketoiminnan tai rahoituspolitiikan strategiaan päätöksiin, ja tämän vuoksi niiden on oltava laajemmat kuin vähemmistöosakkaille tavanomaisesti myönnettävät veto-oikeudet, joilla suojellaan heidän rahoitusetujaan

yrityksensijoittajina. Veto-oikeuksiin, jotka voisivat luoda määräysvallan, kuuluvat tyypillisesti päätökset budjetista, liiketoimintasuunnitelmasta, merkittävistä investoinneista tai ylemmän johdon nimityksistä.

→ Vaikka kyseessä

olisi vähemmistöosakkuus, yksinomainen määräysvalta voi syntyä oikeudelliselta pohjalta tilanteissa, joissa tällaiseen osakkeiden omistukseen liittyy erityisiä oikeuksia (eli etuoikeutetut osakkeet, joihin liittyy erityisoikeuksia, joiden ansiosta vähemmistöosakas voi määrätä kohdeyrityksen strategisen kaupallisen toiminnan, esimerkiksi valta nimittää yli puolet hallituneuvoston tai hallituksen jäsenistä).

→ Valta, joka on saatu pitkäaikaisten sopimusten pohjalta ja josta seuraa yrityksen johdon ja resurssien määräysvalta, kuten silloin kun kyseessä on osakkeiden tai varojen hankinta (kuten sopimusten järjestäminen kansallisen yrityslainsäädännön mukaisesti tai muun tyyppiset sopimukset, esim. sopimukset yrityksen antamisesta vuokralle, joiden myötä hankkija saa määräysvallan johdon ja resurssien osalta, vaikka omaisuutta tai osakkeita ei olekaan siirretty).

→ Toimittajien tai asiakkaiden tarjoamat erittäin merkittävät pitkän aikavälin toimitussopimukset tai luotot voivat yhdistettyinä rakenteellisiin sidoksiin myös luoda määräysvallan.

Taloudellinen toiminta: Suosituksen 1 artiklan mukaan pk-yritykseksi katsominen riippuu

ensinnäkin yksikön taloudellisesta toiminnasta, oikeudelliseen muotoon katsomatta. Tämän vuoksi myös itsenäiset ammatinharjoittajat, käsiteollisuutta tai muita toimintoja harjoittavat perheyrietykset sekä säännöllisesti taloudellista toimintaa harjoittavat yhteenliittymät tai yhdistykset voivat olla pk-yrityksiä. Lisäksi kaikkea toimintaa, joka koostuu tuotteiden tai palveluiden tarjonnasta tietyillä markkinoilla taloudellisesti merkityksellistä korvausta vastaan, voidaan pitää taloudellisena toimintana.

Taloudellisena toimintana ei pidetä

- toimintaa, johon ei liity jonkin tyyppistä rahallista vastiketta (esim. avustukset, tuet ja lahjoitukset), tai
- toimintaa, jolle ei ole tiettyjä/suoria markkinoita, tai
- toimintaa, josta saatavat tulot eivät ole erillisiä sen jäsenten tai osakkaiden henkilökohdaisista tuloista¹⁶.

Merkityksellisten tietojen arviointi: Ilmoitus, johon sisältyy tilivuoden kuluessa tehty luotettava arvio (liiketoimintasuunnitelman muodossa). Tämän liiketoimintasuunnitelman olisi katettava koko ajanjakso (tilivuodet) siihen asti, kunnes yksikkö tuottaa liikevaihtoa.

Liiketoimintasuunnitelman vähimmäisvaatimuksina olisi pidettävä taloudellisia ennusteita yrityksen tuloslaskelmasta, taseesta ja ennakoidusta henkilöstömäärästä sekä kertovaa osuutta, jossa kuvataan yhtiön ydintoimintaa ja sen odotettua markkina-asemaa. Tämä asiakirja olisi päivättävä ja siinä olisi oltava sellaisen henkilön allekirjoitus, joilla on valtuudet tehdä yhtiötä sitovia päätöksiä.

Yhteisösijoittaja: Euroopan komissio ei virallisesti määrittele ”yhteisösijoittajan” käsitettä. Niitä pidetään kuitenkin yleensä sijoittajina, jotka käyvät kauppaa suurilla arvopaperimäärillä

¹⁶ 20 seitsemänteen tutkimuksen, teknologian kehittämisen ja demonstroinnin puiteohjelmaan osallistumista koskevaa sääntöä, http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/fp7/100581/fp7-verification-rules_EN.pdf

suuren, yksityisistä piensijoittajista koostuvan joukon puolesta ja jotka eivät suoraan osallistu niiden yritysten hallintoon, joihin ne tekevät sijoituksia. Käsitteellä ”yhteisösijoittaja” viitataan pääasiassa vakuutusyhtiöihin, eläkerahastoihin, pankkeihin ja sijoitusyrityksiin, jotka keräävät säästöjä ja toimittavat varoja markkinoille, mutta käsitettä käytetään myös muun tyyppisestä institutionaalisesta varallisuudesta (esim. lahjarahastot, säätiöt jne.). Yhteisösijoittajat ovat yleensä kokeneita sijoittajia, ja ne hallinnoivat merkittäviä varoja¹⁷.

Pääomasijoittaminen

Pääomasijoittaminen (venture capital): Pääomasijoituksilla rahoitetaan tyypillisesti yrityksiä, jotka ovat hyvin pieniä ja yritystoimintansa alkuvaiheessa mutta joilla on selkeitä kasvu- ja laajentumismahdollisuuksia. Yritykset saavat riskipääomarahastojen kautta myös arvokasta asiantuntemusta ja tietoa, kontakteja, lisää arvoa tuotemerkilleen sekä strategisia neuvoja. Rahoittaessaan ja neuvoessaan tällaisia yrityksiä riskipääomarahastot lisäävät talouskasvua, myötävaikuttavat työpaikkojen luomiseen ja varainhankintaan, edistävät innovatiivisten yritysten perustamista ja laajentumista, kasvattavat niiden tutkimus- ja kehitysinvestointeja sekä tukevat yrittäjyyttä, innovaatioita ja kilpailukykyä¹⁸.

Riskipääomayhtiö (venture capital company): Yksityinen pääomasijoitusrahasto tai riskipääomarahasto on väline, jonka avulla joukko sijoittajia voi yhdistää sijoituksensa yritysten (kohdeyhtiöiden) osakkeisiin tai niihin liittyviin arvopapereihin (kuten oman pääoman luonteisiin välineisiin). Nämä ovat yleensä yksityisiä yhtiöitä, joiden osakkeita ei noteerata missään pörsissä. Rahasto voi olla muodoltaan joko yhtiö tai yhtiöimätön järjestely, kuten kommandiittiyhtiö.

¹⁷ Ks. KOM(2007) 853 lopullinen.

¹⁸ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R0345&from=FI> Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 345/2013, annettu 17. huhtikuuta 2013, eurooppalaisista riskipääomarahastoista.

Yksityinen pääomasijoitusyhtiö tai riskipääomayhtiö voi olla muodoltaan joko yhtiö tai kommandiittiyhtiö. Useimpia ei noteerata pörssissä¹⁹. Riskipääomayhtiöt tekevät sijoituksia tarkoituksenaan hyötyä osakkeiden arvon noususta osakkeiden myyntihetkellä. Tämän pitäisi sisältyä yhtiöjärjestykseen.

Yritysten riskipääomayhtiöitä (corporate venture capital) pidetään tavallisina yhtiöinä (esimerkiksi lääke-, liikenne- ja energia-alalla),

jotka oheistoimintona sijoittavat rahaa toiseen (yleensä käynnistysvaiheessa olevaan) yritykseen samalla kun ne jatkavat omaa ydintoimintaansa. Tämän vuoksi ne eivät ole 3 artiklan 2 kohdan a–d alakohdan yhteydessä tarkoitettuja sijoittajatyyppejä. Tätä näkemystä tukee eurooppalaisista riskipääomarahastoista annettu asetus (EU) N:o 345/2013²⁰, jonka mukaan yritysten pääomasijoitus ei saa EuVECA-merkintää.

¹⁹ Ks. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:520075C1719:EN:HTML>

²⁰ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32013R0345>

LIITTEET

Ilmoitusmallin sisältävä tiedonanto on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* C 118, 20.5.2003. Siihen on myöhemmin tehty kaksi oikaisua.

Liitteessä oleva konsolidoitu toisinto on laadittu tätä opasta varten.

KOMISSIO

KOMISSION SUOSITUS,
annettu 6 päivänä toukokuuta 2003,
mikroyritysten sekä pienten ja keskiuurten yritysten määritelmästä

(tiedoksiannettu numerolla K(2003) 1422)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2003/361/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 211 artiklan ensimmäisen kohdan toisen luettelukohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Teollisuusneuvoston 28 päivänä toukokuuta 1990 esittämän pyynnön johdosta neuvostolle annettiin vuonna 1992 kertomus, jossa komissio ehdotti yhteisön tasolla käytössä olevien määritelmien määrän kasvun rajoittamista. Pienten ja keskiuurten yritysten määritelmästä 3 päivänä huhtikuuta 1996 annetun komission suosituksen 96/280/EY⁽¹⁾ mukaan erilaiset määritelmät yhteisön tasolla ja kansallisella tasolla voivat aiheuttaa epäjohtomukaisuutta. Jo aiemmin oli todettu, että ilman sisärajoja toimivilla yhtenäismarkkinoilla yrityksille on taattava yhteisiin sääntöihin perustuva kohtelu. Tämä on erityisen tärkeää sen vuoksi, että esimerkiksi rakennerahastojen ja tutkimustoiminnan alalla mikroyrityksiä sekä pieniä ja keskiuuria yrityksiä (pk-yritykset) tukevat kansalliset ja yhteisön toimet ovat monilta osin sidoksissa toisiinsa ja on vältettävä että tilanteita, joissa yhteisön toimet kohdennetaan muuntyyppisiin pk-yrityksiin kuin jäsenvaltioiden toimet. Lisäksi on todettu, että saman määritelmän käyttö komissiossa, jäsenvaltioissa, Euroopan Investointipankissa, jäljempänä 'EIP' ja Euroopan Investointirahastossa, jäljempänä 'EIR', lisäisi pk-yrityksiä koskevien kaikkien politiikkojen yhdenmukaisuutta ja tehokkuutta sekä samalla vähentäisi kilpailun vääristymisen riskejä.
- (2) Suositusta 96/280/EY on sovellettu laajalti jäsenvaltioissa ja sen liitteessä oleva määritelmä on toistettu Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta pienille ja keskiuurille yrityksille myönnettyyn valtiontukeen 12 päivänä tammikuuta 2001 annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 70/2001⁽²⁾. Paitsi että muutokset ovat tarpeen taloudellisen tilanteen muuttu-

misen vuoksi, kuten mainitun suosituksen liitteen 2 artiklassa todetaan, olisi myös otettava huomioon tietyt tulkintavaikkeudet, joita on ilmennyt suositusta sovellettaessa, sekä yrityksiltä saadut huomautukset. Suositukseen 96/280/EY tehtävien muutosten suuren määrän vuoksi ja selkeyden vuoksi on tarpeen korvata mainittu suositus.

- (3) Olisi myös täsmennettävä, että perustamissopimuksen 48, 81 ja 82 artiklan mukaisesti, siten kuin Euroopan yhteisöjen tuomioistuin on tulkinnut näitä artikloja, yrityksiksi olisi katsottava niiden oikeudellisesta muodosta riippumatta kaikki yksiköt, jotka harjoittavat taloudellista toimintaa, mukaan lukien yksiköt, jotka harjoittavat käsiteollisuustoimintaa ja muuta toimintaa yksin tai perheen voimin, henkilöyhtiöt sekä taloudellista toimintaa säännöllisesti harjoittavat yhdistykset.
- (4) Palveluksessa olevien henkilöiden lukumäärän peruste, jäljempänä 'peruste', on edelleen yksi merkittävimmistä perusteista, jota on pidettävä pääasiallisena perusteena, mutta rahamääräisen perusteen käyttöönotto on välttämätöntä käsityksen muodostamiseksi yrityksen todellisesta merkityksestä, sen toiminnasta ja kilpailuusemasta. Kuitenkaan ei ole suotavaa käyttää liikevaihtoa ainoana rahamääräisenä perusteena, sillä kauppa- ja jakelualan yritykset ovat luonteenomaisesti liikevaihdoltaan suurempia kuin tuotantoalan yritykset. Sen vuoksi olisi käytettävä perusteena liikevaihdon kanssa liiketoiminnan yleistä tilaa kuvastavaa taseen loppusummaa siten, että näistä rahamääräisistä perusteista toisen ylitys voidaan sallia.
- (5) Liikevaihdon kynnysarvot koskevat hyvin erilaista taloudellista toimintaa harjoittavia yrityksiä. Jotta ei aiheettaisi rajoitettai määritelmän soveltamisesta koituvia etuja, olisi suoritettava ajantasaistaminen, jossa otetaan huomioon sekä hintojen että tuottavuuden kehitys.

⁽¹⁾ EYVL L 107, 30.4.1996, s. 4.

⁽²⁾ EYVL L 10, 13.1.2001, s. 33.

- (6) Koska uusia seikkoja ei ole ilmennyt, on taseen loppusumman kynnysarvojen osalta perusteltua säilyttää lähestymistapa, jossa liikevaihdon kynnysarvoihin sovelletaan kerrointa, joka perustuu näiden kahden muuttujan väliin tilastolliseen suhteeseen. Havaittu tilastollinen kehitys osoittaa, että liikevaihdon kynnysarvo on kasvanut nopeammin. Koska tämä kehitys on erilainen yritysten eri kokoluokissa, olisi myös mukautettava mainittua kerrointa, jotta taloudellinen kehitys voitaisiin ottaa huomioon mahdollisimman tarkasti ja jotta mikroyritykset ja pienet yritykset eivät kärsisi keski-suuriin yrityksiin verrattuna. Tämä kerroin on hyvin lähellä arvoa 1 mikroyritysten ja pienten yritysten kohdalla. Näin ollen yksinkertaistamisen vuoksi on näissä luokissa käytettävä samaa arvoa liikevaihdon kynnysarvon ja taseen loppusumman kynnysarvon osalta.
- (7) Suositukseen 96/280/EY sisältyvät rahoituskelliset ja henkilöstöön liittyvät kynnysarvot ovat enimmäisarvoja, ja jäsenvaltiot, EIP ja EIR saavat vahvistaa yhteisön kynnysarvoja alempia arvoja suunnatakseen toimiaan tiettyyn pk-yritysten luokkaan. Hallinnon yksinkertaistamiseksi ne voivat edelleen myös käyttää vain yhtä perustetta — henkilöstömäärää — tiettyjen politiikkojensa toteuttamiseksi, ei kuitenkaan kilpailuoikeuteen liittyvien eri sääntöjen kattamilla aloilla, joilla edellytetään myös rahamääräisten perusteiden käyttöä ja noudattamista.
- (8) Santa Maria da Feirassa kesäkuussa 2000 kokoontunut Eurooppa-neuvosto hyväksyi pienyrityksiä koskevan eurooppalaisen peruskirjan, minkä johdosta on lisäksi tarpeen määritellä tarkemmin mikroyritykset, jotka muodostavat sellaisen pienyritysten luokan, joka on erityisen tärkeä yrittäjyyden edistämisen ja työpaikkojen luomisen kannalta.
- (9) Paremman käsityksen saamiseksi pk-yritysten taloudellisesta tilanteesta sekä sellaisten yritysryhmien poissulke- miseksi, joiden taloudellinen valta on suurempi kuin pk-yrityksiksi katsottavien yritysten, eri yritystyyppit olisi erotettava toisistaan sen mukaan, ovatko ne riippumattomia, onko niillä osakkuuksia, joihin ei liity määräys- valtaa (omistusyhteisytykset), tai ovatko ne sidossuh- teessa muihin yrityksiin. Suosituksen 96/280/EY mukainen 25 prosentin osakkuusaste, jonka alittavia yrityksiä pidetään riippumattomina, pidetään edelleen voimassa.
- (10) Yritysten perustamisen, pk-yritysten oman pääoman ehtoisen rahoituksen ja maaseudun ja paikallisen kehittä- misen kannustamiseksi yrityksiä voidaan pitää riippu- mattomina, vaikka tietyillä sijoittajaryhmillä olisikin niissä vähintään 25 prosentin osakkuus, kun on kyse tällaiseen rahoitus- ja perustamistoimintaan myönteisesti vaikuttavasta asemasta. Näihin sijoittajiin sovellettavat edellytykset olisi kuitenkin täsmennettävä. Ammattimai- sesti riskipääomaa sijoittavien luonnollisten henkilöiden tai luonnollisten henkilöiden ryhmien ("business angels") tapaus mainitaan erikseen, koska muista riskipääomasi- joittajista poiketen nämä sijoittajat pystyvät antamaan uusille yrittäjille asiaankuuluvaa arvokasta neuvontaa. Tällaisten sijoittajien oman pääoman ehtoiset sijoitukset tuovat myös oman lisänsä riskipääomayritysten toiminta- aan, koska sijoitukset koostuvat pienemmistä summista yritysten toiminnan alkuvaiheissa.
- (11) Jotta tilanne olisi yksinkertaisempi erityisesti jäsenval- tioiden mutta myös yritysten kannalta, olisi sidosyri- tysten määrittelyä toistettava edellytykset, jotka vahvistetaan konsolidoiduista tilinpäätöksistä 13 päivänä kesäkuuta 1983 perustamissopimuksen 54 artiklan 3 kohdan g alakohdan nojalla annetun seitsemännen neuvoston direktiivin 83/349/ETY⁽¹⁾, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2001/65/EY⁽²⁾, 1 artiklassa, siltä osin kuin nämä edellytykset soveltuvat tämän suosiu- tuksen asiasisältöön. Pk-yrityksiin suuntautuvia pääoma- sijoituksia kannustavien toimenpiteiden lujittamiseksi on otettu käyttöön oletus, jonka mukaan määräävää vaiku- tusta asianomaiseen yritykseen ei ole, toistamalla perus- teet, jotka mainitaan perustamissopimuksen 54 artiklan 3 kohdan g alakohdan nojalla yhtiömuodoltaan tietyn- laisten yhtiöiden tilinpäätöksistä 25 päivänä heinäkuuta 1978 annetun neuvoston direktiivin 78/660/ETY⁽³⁾, sel- laisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 2001/65/EY, 5 artiklan 3 kohdassa.
- (12) Jotta eri säännöksistä ja pk-yritysten hyväksi toteuteta- vista toimenpiteistä koituvat edut varattaisiin yrityksille, jotka niitä todella tarvitsevat, on myös suotavaa ottaa tarvittaessa huomioon yritysten väliset suhteet, joita pidetään yllä luonnollisten henkilöiden välityksellä. Näitä tilanteita olisi tutkittava vain ehdottoman välttämättömissä tapauksissa, joten kyseisten suhteiden huomioon ottaminen olisi rajattava vain sellaisten yritysten tapauksiin, jotka harjoittavat toimintaa samoilla tai lähimarkkinoilla, sekä viitattava tarvittaessa merkityk- sellisiä markkinoita koskevaan komission määritelmään, josta on laadittu komission tiedonanto merkityksellisten markkinoiden määritelmästä yhteisön kilpailuoikeuden kannalta⁽⁴⁾.
- (13) Jäsenvaltion eri julkisten yksikköjen keinoitekoisen erot- telun välttämiseksi ja oikeusvarmuuden takaamiseksi on tarpeen vahvistaa, että yritys, jonka pääomasta tai äänimäärästä on vähintään 25 prosenttia julkisyhteisön tai -laitoksen hallinnassa, ei ole pk-yritys.
- (14) Jotta hallinnollinen käsittely olisi yrityksille helpompaa ja nopeampaa sellaisten asioiden osalta, joissa edellytetään pk-yrityksen tunnusmerkkin täyttymistä, olisi suotavaa sallia mahdollisuus käyttää yrityksen antamaa ilmoitusta osoituksena kyseisen yrityksen tietyistä ominaisuuksista.

⁽¹⁾ EYVL L 193, 18.7.1983, s. 1.⁽²⁾ EYVL L 283, 27.10.2001, s. 28.⁽³⁾ EYVL L 222, 14.8.1978, s. 11.⁽⁴⁾ EYVL C 372, 9.12.1997, s. 5.

- (15) Olisi täsmennettävä pk-yritysten määrittelyn kannalta olennainen henkilöstö-kokoonpano. Ammatillisen koulutuksen ja vuorottelukoulutuksen kehittämisen kannustamiseksi työntekijöiden määrää laskettaessa ei olisi otettava huomioon oppisopimuskoulutuksessa olevia eikä opiskelijoita, joilla on ammatillista koulutusta koskeva sopimus. Myöskään äitiys- ja vanhempainlomaa ei olisi otettava laskennassa huomioon.
- (16) Eri yritystyyppit, jotka määritellään sen mukaan, mitkä suhteet niillä on muihin yrityksiin, vastaavat objektiivisesti tarkasteltuna erilaisia yhteenkuuluvuuden asteita. Näin ollen on aiheellista soveltaa kuhunkin asianomaiseen yritystyyppiin erilaisia yksityiskohtaisia sääntöjä niiden toimintaa ja taloudellista valtaa kuvaavien määrien laskemiseksi,

ON ANTANUT SEURAAVAN SUOSITUKSEN:

1 artikla

1. Tämä suositus koskee yhteisössä ja Euroopan talousalueella sovellettavien yhteisön politiikkojen yhteydessä käytettävää mikroyritysten sekä pienten ja keskisuuren yritysten määrittelmää.
2. Suositellaan, että jäsenvaltiot, Euroopan investointipankki, jäljempänä 'EIP', ja Euroopan investointirahasto, jäljempänä 'EIR':
  - a) noudattavat liitteen I osaston säännöksiä pk-yrityksiin, keskisuuriin yrityksiin, pieniin yrityksiin tai mikroyrityksiin kohdistetuissa ohjelmissaan;

- b) toteuttavat tarvittavat toimenpiteet liitteen 7 artiklassa säädettyjen kokoluokkien käyttämiseksi erityisesti, kun kyseessä on yhteisön rahoitusvälineiden käyttöä koskevan selvityksen antaminen.

2 artikla

Liitteen 2 artiklassa vahvistettuja kynnysarvoja on pidettävä enimmäismäärinä. Jäsenvaltiot, EIP ja EIR saavat vahvistaa alempia kynnysarvoja. Tiettyjen politiikkojensa toteuttamiseksi ne voivat lisäksi soveltaa ainoastaan henkilöstömäärän perustetta, ei kuitenkaan sellaisilla aloilla, joihin sovelletaan erilaisia valtion tukea koskevia sääntöjä.

3 artikla

Tämä suositus korvaa suosituksen 96/280/EY 1 päivästä tammikuuta 2005.

4 artikla

Tämä suositus on osoitettu kaikille jäsenvaltioille, EIP:lle ja EIR:lle.

Jäsenvaltioita kehoitetaan ilmoittamaan komissiolle tämän suosituksen noudattamiseksi toteuttamansa toimenpiteet viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2004 ja viimeistään 30 päivänä syyskuuta 2005 ensimmäiset tulokset sen soveltamisesta.

Tehty Brysselissä 6 päivänä toukokuuta 2003.

Komission puolesta
Erkki LIIKANEN
Komission jäsen

LIITE

I OSASTO

KOMISSION HYVÄKSYMÄ MIKROYRITYSTEN SEKÄ PIENTEN JA KESKISUURTEN YRITYSTEN MÄÄRITELMÄ

1 artikla

Yritys

Yrityksiksi katsotaan niiden oikeudellisesta muodosta riippumatta kaikki yksiköt, jotka harjoittavat taloudellista toimintaa. Yrityksiksi katsotaan erityisesti yksiköt, jotka harjoittavat käsiteollista toimintaa tai muuta toimintaa yksin tai perheen voimin, henkilöyhtiöt taikka taloudellista toimintaa säännöllisesti harjoittavat yhdistykset.

2 artikla

Yritysluokkien määrittelyssä käytettävät henkilöstömäärät ja rahamääräiset kynnysarvot

1. Mikroyritysten sekä pienten ja keski suurten yritysten (pk-yritysten) luokka koostuu yrityksistä, joiden palveluksessa on vähemmän kuin 250 työntekijää ja joiden vuosiliikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma on enintään 43 miljoonaa euroa.
2. Pk-yritysten luokassa pieni yritys määritellään yritykseksi, jonka palveluksessa on vähemmän kuin 50 työntekijää ja jonka vuosiliikevaihto tai taseen loppusumma on enintään 10 miljoonaa euroa.
3. Pk-yritysten luokassa mikroyritys määritellään yritykseksi, jonka palveluksessa on vähemmän kuin 10 työntekijää ja jonka vuosiliikevaihto tai taseen loppusumma on enintään 2 miljoonaa euroa.

3 artikla

Henkilöstömäärän ja rahamääräisten arvojen laskennassa huomioon otettavat yritystyyppit

1. "Riippumattomia yrityksiä" ovat kaikki yritykset, joita ei pidetä 2 kohdassa tarkoitettuina omistusyhteisyrityksinä tai 3 kohdassa tarkoitettuina sidosyrityksinä.
2. "Omistusyhteisyrityksiä" ovat kaikki yritykset, joita ei pidetä 3 kohdassa tarkoitettuina sidosyrityksinä ja joiden välillä on seuraava suhde: yritys (tuotantoketjun alkupäässä sijaitseva yritys) omistaa yksin tai yhdessä yhden tai useamman 3 kohdassa tarkoitetun sidosyrityksen kanssa vähintään 25 prosenttia toisen yrityksen (tuotantoketjun loppupäässä sijaitsevan yrityksen) pääomasta tai äänimäärästä.

Yritystä voidaan kuitenkin pitää riippumattomana eli sellaisena yrityksenä, jolla ei ole omistusyhteisyrityksiä, vaikka 25 prosentin kynnysarvo saavutettaisiin tai ylitetäisiin, kun on kyse seuraavista sijoittajaluokista, edellyttäen, että nämä sijoittajat eivät yksin tai yhdessä ole 3 kohdassa tarkoitettussa sidossuhteessa kyseiseen yritykseen:

- a) julkiset sijoitusyhtiöt, riskipääomayhtiöt, riskipääomasijoituksia säännöllisesti tekevät luonnolliset henkilöt tai luonnollisten henkilöiden ryhmät ("business angels"), jotka sijoittavat omia varoja muihin kuin pörssissä noteerattuihin yrityksiin, kuitenkin siten, että näiden samaan yritykseen tehtyjen sijoitusten kokonaismäärä saa olla enintään 1 250 000 euroa;
  - b) korkeakoulu tai voittoa tavoittelemattomat tutkimuskeskukset;
  - c) institutionaaliset sijoittajat, mukaan lukien aluekehitysrahastot;
  - d) paikalliset itsehallintoelimet joiden vuosibudjetti on alle 10 miljoonaa euroa ja joissa on alle 5 000 asukasta.
3. "Sidosyrityksiä" ovat yritykset, joiden välillä vallitsee jokin seuraavista suhteista:
    - a) yrityksellä on enemmistö toisen yrityksen osakkeenomistajien tai jäsenten äänimäärästä;
    - b) yritys on oikeutettu asettamaan tai erottamaan toisen yrityksen hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenten enemmistön;
    - c) yrityksellä on oikeus käyttää määräysvaltaa toisessa yrityksessä tämän kanssa tehdyn sopimuksen taikka tämän perustamiskirjan, yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen määräyksen nojalla;
    - d) toisen yrityksen osakkeenomistajana tai jäsenenä olevan yrityksen hallinnassa on toisen yrityksen muiden osakkeenomistajien tai jäsenten kanssa tehdyn sopimuksen nojalla yksin enemmistö kyseisen yrityksen osakkeenomistajien tai jäsenten äänimäärästä.

Oletetaan, että määräävää vaikutusta asianomaiseen yritykseen ei ole, jos 2 kohdan toisessa alakohdassa mainitut sijoittajat eivät osallistu välittömästi tai välillisesti asianomaisen yrityksen johtamiseen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kyseisten sijoittajien oikeuksia osakkeenomistajina tai jäseninä.

Yritykset, joilla on jokin ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetuista suhteista yhden tai useamman muun yrityksen välityksellä tai 2 kohdassa tarkoitettujen sijoittajien kanssa, katsotaan myös sidosyrityksiksi.

Yritykset, joilla on jokin näistä suhteista luonnollisen henkilön tai yhdessä toimivien luonnollisten henkilöiden ryhmän kautta, katsotaan myös sidosyrityksiksi, jos ne harjoittavat toimintaansa tai osaa toimintoistaan samoilla merkityksellisillä markkinoilla tai lähimarkkinoilla.

Lähimarkkinoina pidetään tuotteen tai palvelun markkinoita, jotka välittömästi edeltävät tai seuraavat tuotantoketjussa merkityksellisiä markkinoita.

4. Edellä 2 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettuja tapauksia lukuun ottamatta yritystä, jonka pääomasta tai äänimäärästä vähintään 25 prosenttia on yhden tai useamman yksin tai yhdessä toimivan julkisyhteisön tai -laitoksen hallinnassa, ei voida pitää pk-yrityksenä.

5. Yritys voi antaa ilmoituksen siitä, että se määrittellään itsenäiseksi yritykseksi, omistusyhteisyrietykseksi tai sidosyritykseksi, sekä 2 artiklan mukaisia kynnysarvoja koskevista tiedoista. Ilmoitus voidaan antaa vaikka yrityksen pääoma olisi jakautunut siten, että sen omistuksen täsmällinen määrittely ei ole mahdollista, jos yritys antaa vilpittömässä mielessä ilmoituksen oikeutetusta oletuksesta, jonka mukaan vähintään 25 prosentin osuutta yrityksestä ei ole yhden tai yhteisesti useamman yrityksen omistuksessa keskinäisen sidossuhteen tai luonnollisten henkilöiden tai niiden muodostaman ryhmän kautta. Ilmoituksen tekeminen ei rajoita kansallisen tai yhteisön tason sääntelyn mukaisten tarkastusten ja todentamisten suorittamista.

4 artikla

Henkilöstömäärän ja rahamääräisten arvojen laskennassa käytettävät tiedot ja tarkasteluajanko

1. Henkilöstömäärän ja rahamääräisten arvojen laskennassa käytettävät tiedot koskevat viimeistä päätyttyä tilikautta, ja ne lasketaan vuosittain. Laskennassa käytetään tilinpäätöshetken tietoja. Liikevaihdon määrä lasketaan ilman arvonnalisäveroja ja muita välillisiä veroja.

2. Kun yrityksen vuotuiset tiedot tilinpäätöshetkellä ylittävät tai alittavat 2 artiklassa mainitut henkilöstömäärää koskevat tai rahamääräiset kynnysarvot, yritys saavuttaa tai menettää keski-suuren yrityksen, pienen yrityksen tai mikroyrityksen aseman ainoastaan siinä tapauksessa, että ylitys tai alitus toistuu kahtena peräkkäisenä tilivuotena.

3. Kun kyseessä on sellainen vastikään perustettu yritys, jonka tilejä ei ole vielä päätetty, tarkasteltavat tiedot vahvistetaan tilikauden kuluessa tehdyn luotettavan arvion perusteella.

5 artikla

Henkilöstömäärä

Henkilöstömäärä vastaa vuosityöyksiköiden (VTY) määrää, toisin sanoen kyseisessä yrityksessä tai tämän yrityksen lukuun työskennelleiden kokopäiväisten työntekijöiden määrää yhden vuoden aikana. Niiden henkilöiden tekemä työ, jotka eivät ole työskennelleet koko vuotta tai jotka ovat työskennelleet osa-aikaisesti, kestosta riippumatta, ja kausityö lasketaan VTY:n osina. Henkilöstömäärään luetaan:

- a) palkansaajat;
- b) kyseisen yrityksen lukuun ja sen alaisuudessa työskentelevät henkilöt, jotka rinnastetaan palkansaajiin kansallisen lainsäädännön mukaan;
- c) yrityksen johtamiseen osallistuvat omistajat;
- d) yrityksessä säännöllisesti työskentelevät yhtiökumppanit, jotka saavat yritykseltä rahamääräisiä etuja.

Oppisopimussuhteessa tai ammatillisessa koulutuksessa olevia opiskelijoita, jotka ovat oppisopimus- tai ammatillista koulutusta koskevassa sopimussuhteessa, ei lueta henkilöstömäärään. Aitiyslomien ja vanhempainlomien kesto ei oteta huomioon laskennassa.

6 artikla

Yrityksen tietojen määräytyminen

1. Riippumattoman yrityksen tiedot, mukaan lukien henkilöstömäärää koskevat tiedot, määräytyvät tämän yhden yrityksen tilinpäätöksen perusteella.

2. Yrityksen, jolla on omistusyhteys- tai sidosyrityksiä, tiedot, mukaan lukien henkilöstömäärää koskevat tiedot, määräytyvät yrityksen tilinpäätös- ja muiden tietojen perusteella tai, jos sellainen on tehty, kyseisen yrityksen konsolidoidun tilinpäätöksen tai sellaisen konsolidoidun tilinpäätöksen perusteella, johon on lisätty yrityksen tiedot.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuihin tietoihin lisätään asianomaisen yrityksen niiden omistusyhteisyritysten tiedot, jotka välittömästi edeltävät tai seuraavat tuotantoketjussa kyseistä yritystä. Lisääminen tehdään suhteessa pääoma- tai äänimääräosuuteen (suurempi näistä prosenttiosuuksista). Jos kyseessä on ristikkäinen omistusyhteys, käytetään näistä prosenttiosuuksista suurinta.

Ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa tarkoitettuihin tietoihin lisätään 100 prosenttia niiden yritysten tiedoista, jotka ovat välittömästi tai välillisesti sidoksissa asianomaiseen yritykseen ja joita ei ole jo lisätty konsolidoituihin tilinpäätöstietoihin.

3. Edellä 2 kohdan soveltamiseksi asianomaisen yrityksen omistusyhteisyritysten tiedot määräytyvät tilinpäätös- ja muiden tietojen perusteella, jotka on mahdollisesti konsolidoitu, ja niihin lisätään 100 prosenttia omistusyhteisyritysten sidosyritysten tiedoista, jollei näitä tietoja ole jo lisätty konsolidoinnin yhteydessä.

Edellä 2 kohdan soveltamiseksi asianomaisen yrityksen sidosyritysten tiedot määräytyvät tilinpäätös- ja muiden tietojen perusteella, jotka on mahdollisesti konsolidoitu. Näihin tietoihin lisätään suhteutetaan kyseisten sidosyritysten niiden omistusyhteisyritysten tiedot, jotka välittömästi edeltävät tai seuraavat tuotantoketjussa kyseistä yritystä, jollei näitä tietoja ole jo sisällytetty konsolidoituihin tilinpäätökseen suhteessa, joka vastaa vähintään 2 kohdan toisessa alakohdassa määriteltäjä prosenttiosuutta.

4. Jos konsolidoiduista tilinpäätöstiedoista ei käy ilmi tietyn yrityksen henkilöstömäärää, tämä määrä lasketaan lisäämällä suhteutetaan kyseisen yrityksen omistusyhteisyrityksiä koskevat tiedot sekä lisäämällä kyseisen yrityksen tietoihin sen sidosyrityksiä koskevat tiedot.

II OSASTO

MUUT SÄÄNNÖKSET

7 artikla

Tilastot

Komissio toteuttaa tarvittavat toimenpiteet esittääkseen laatimansa tilastot yritysten seuraavien kokoluokkien mukaisesti:

- a) 0—1 henkilö
- b) 2—9 henkilöä
- c) 10—49 henkilöä
- d) 50—249 henkilöä.

8 artikla

Viittaukset

1. Kaikissa muutettavissa tai annettavissa yhteisön säännöksissä ja ohjelmissa, joissa mainitaan käsite "pk-yritys", "mikroyritys", "pieni yritys" tai "keskisuuri yritys" tai jokin muu vastaava käsite, olisi viitattava tähän suositukseen sisältyvään määritelmään.

2. Siirtymäaikana nykyiset yhteisön ohjelmat, joissa käytetään suosituksen 96/280/EY mukaista pk-yritysten määritelmää, säilyvät vaikutuksiltaan ennallaan, ja kyseisten ohjelmien edunsaajina ovat edelleen ne yritykset, joita ohjelmien hyväksymisen ajankohtana pidettiin pk-yrityksinä. Se ei kuitenkaan vaikuta komission kyseisten ohjelmien perusteella tekemiin oikeudellisiin sitoumuksiin.

Rajoittamatta ensimmäisen alakohdan soveltamista näissä ohjelmissa pk-yritysten määritelmää koskevia muutoksia voidaan tehdä ainoastaan sillä edellytyksellä, että otetaan käyttöön tähän suositukseen sisältyvä määritelmä korvaamalla muunlainen määritelmä viittauksella tähän suositukseen 1 kohdan mukaisesti.

9 artikla

Uudelleentarkastelu

Viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2006 laadittavan, tähän suositukseen sisältyvän määritelmän soveltamista koskevan selvityksen perusteella ja ottaen huomioon direktiivin 83/349/ETY 1 artiklaan mahdollisesti tehtävät muutokset, jotka koskevat kyseisessä direktiivissä tarkoitettujen sidosyritysten määritelmää, komissio mukauttaa tarvittavassa määrin tähän suositukseen sisältyvää määritelmää, erityisesti liikevaihtoa ja taseen loppusummaa koskevia kynnysarvoja, ottaakseen huomioon saadut kokemukset ja talouden kehityksen yhteisössä.

Komission tiedonanto

Esimerkki pk-yrityksen tunnusmerkkien täyttymistä koskevat tiedot sisältävästä ilmoituksesta

(2003/C 118/03)

Tämän tiedonannon tarkoituksena on kannustaa pk-yritysten määritelmästä annetun komission suosituksen 2003/361/EY⁽¹⁾ soveltamista, ja se korvaa 3 päivänä huhtikuuta 1996 annetun suosituksen 96/280/EY.

Mikroyrityksiä sekä pieniä ja keskisuuria yrityksiä on Euroopan talousalueella yhteensä noin kaksikymmentä miljoonaa. Niiden merkitys uusien työpaikkojen luomisessa on huomattavan suuri, ja ne vaikuttavat myös kilpailukykyyn. Näillä yrityksillä on mahdollisuudet tunnistaa niin kuluttajien kuin elinkeinoelämän toimijoiden uusia tarpeita, ottaa käyttöön uusia tekniikoita sekä osallistua oppisopimuskoulutukseen, ammatilliseen koulutukseen ja paikalliseen kehittämistoimintaan. Tätä kautta ne itse asiassa ohjaavat koko Euroopan unionin tuottavuuden kasvua tulevaisuudessa ja vaikuttavat EU:n mahdollisuuksiin saavuttaa Eurooppa-neuvoston Lissabonissa asettamat tavoitteet. Näin ollen keskeiseksi kysymykseksi nousee paikallisten, kansallisten ja yhteisön viranomaisten vastuu yrityspolitiikan laatimisesta siten, että näiden yritysluokkien erityistarpeet ja vahvat puolet otetaan huomioon.

Tämänsisältöisen politiikan edistäminen on komission uuden pk-yritysten määritelmän päätavoitteena. Määritelmän täsmentämisellä on parannettu oikeusvarmuutta. Määritelmää on mukautettu, jotta se vastaisi paremmin pk-yritysten eri luokkia, ja siinä otetaan myös huomioon yritysten väliset erityyppiset suhteet, joten sen avulla edistetään sijoitus- ja innovaatiotoimintaa pk-yrityksissä sekä helpotetaan yritysten välisiä kumppanuuksia. Nämä edut olisi saavutettava siten, että ne yritykset, joilla ei tosiasiallisesti ole pk-yrityksille ominaisia piirteitä eikä vaikeuksia, eivät myöskään saisi aiheettomasti hyötyä pk-yrityksille suunnatuista toimituksista.

Tästä suosituksesta on käyty yksityiskohtaisia neuvotteluja yrityksiä edustavien organisaatioiden kanssa ja jäsenvaltioiden ja yritystoiminnan asiantuntijoita on kuultu laajalti yrityspolitiikan ryhmässä⁽²⁾. Alustavasta luonnoksesta järjestettiin Internetissä kaksi avointa kuulemismenettelyä. Yli vuoden kestäneiden valmistelujen jälkeen suosituksesta on päästy käytännössä yhteisymmärryksen huolimatta tavoiteltujen ratkaisujen moninaisuudesta.

Kuullut tahot ovat yksimielisiä siitä, että oikeusvarmuuden parantamisen ja talouden todelliseen tilanteeseen mukauttamisen lisäksi tärkeälle sijalle on nostettava viranomaisten toimet sellaisten asiakirjojen käsittelyn yksinkertaistamiseksi ja vauhdittamiseksi, joissa edellytetään mikroyrityksen tai pienen tai keskisuuren yrityksen tunnusmerkkien täyttymistä. Tähän tarkoitukseen soveltuvana ajankäytönä ratkaisuna pidetään yrityksille tarjottavaa mahdollisuutta laatia itse lyhyitä ilmoituksia, jotka voidaan täyttää myös verkossa ja jotka lisäksi toimivat käytännön "ohjeina" yrityksille.

Tämän tiedonannon liitteenä on tällaisen ilmoituksen malli. Se ei ole millään tavoin pakollinen, ei käytötavaltaan eikä sisällöltään, ei yrityksille eikä jäsenvaltioiden viranomaisille, vaan se on laadittu yhdeksi mahdolliseksi esimerkiksi muiden joukossa. Ilmoitusten antaminen ei rajoita kansallisen tai yhteisön tason sääntelyn nojalla tehtäviä tarkastuksia tai todentamisia.

Siinä tapauksessa, että pk-yritysten määritelmää käyttävät jäsenvaltiot pyrkivät nopeuttamaan hallinnollisten asiakirjojen käsittelyä, olisi tietenkin suotavaa, että ilmoituksen antaminen ei lisäisi yritysten hallinnollista kokonaistaakkaa vaan että ilmoituksella mahdollisimman usein korvattaisiin muita aiemmin vaadittuja tietoja ja että se liitettäisiin mieluiten osaksi hakemusasiakirjoja, jotka koskevat osallistumista sellaisiin toimiin, joissa edellytetään pk-yrityksen tunnusmerkkien täyttymistä.

⁽¹⁾ EUVL L 124, 20.5.2003, s. ...

⁽²⁾ Komission päätös 2000/690/EY, tehty 8 päivänä marraskuuta 2000, yrityspolitiikan ryhmän perustamisesta (EYVL L 285, 10.11.2000, s. 24).

Mallia voidaan tässä tarkoituksessa käyttää liitteenä. Sitä voidaan myös täydentää, yksinkertaistaa tai mukauttaa kansallisten hallintokäytänteiden huomioon ottamiseksi. Jotta yksinkertaistamisesta saataisiin suurin mahdollinen hyöty, jäsenvaltion laatimaa samaa ilmoitusmallia olisi suotavaa käyttää kyseisen jäsenvaltion kaikissa sellaisissa hallintomenettelyissä, joissa edellytetään pk-yrityksen tunnusmerkkien täyttymistä.

Suosituksen tavoitteena on luoda yhteinen viitekehys pk-yritysten määritelmälle, joten olisi tämän tavoitteen vastaista, jos ilmoitusmallin käyttö johtaisi kyseisen määritelmän erilaisiin tulkintoihin. Sen vuoksi on huolehdittava, että kaikissa muissa samasta aiheesta laadituissa ilmoitusmalleissa kaikki suosituksen määräykset otetaan huomioon sen määrittelemiseksi, täyttääkö hakijayritys suosituksessa tarkoitettujen mikroyrityksen tai pienen tai keski-suuren yrityksen tunnusmerkit. Pk-yritysten tunnusmerkkejä koskevat edellytykset määräytyvät suosituksen eikä ilmoituksen sisällön perusteella.

Tältä osin on syytä huomata, että ehdotetussa ilmoitusmallissa viitataan konsolidoiduista tilinpäätöksistä annettuun seitsemänteen neuvoston direktiiviin 83/349/ETY. Ne yritykset, jotka täyttävät jonkin kyseisen direktiivin 1 artiklassa vahvistetuista vaatimuksista, ovat vaatimusten luonteen vuoksi pk-yritysten määritelmän 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja sidosyrityksiä. Onkin aiheellista muistaa, että ne yritykset, joiden on laadittava konsolidoitu tilinpäätös kyseisen neuvoston direktiivin mukaisesti, ovat automaattisesti myös pk-yritysten määritelmässä tarkoitettuja sidosyrityksiä. Jos kyseistä seitsemättä direktiiviä muutetaan myöhemmin siten, että nämä kaksi määritelmää eroavat toisistaan, olisi ilmoitusmallia kuitenkin mukautettava tämän muutoksen huomioon ottamiseksi.

Tällaisen muutoksen voimaantuloon tarvittava aika huomioon ottaen mukautus voitaisiin tehdä mahdollisesti siinä yhteydessä kun pk-yritysten määritelmää koskevaa suositusta tulevaisuudessa muutetaan sen liitteen 9 artiklan mukaisesti.

ILMOITUSMALLI

PK-YRITYKSEN TUNNUSMERKKIEN TÄYTTYMISTÄ KOSKEVAT TIEDOT

Yrityksen täsmälliset tunnistetiedot

Nimi tai toiminimi: .....

Kotipaikan osoite: .....

Kaupparekisteri- tai alv-numero ⁽¹⁾: .....Johtajan/johtajien nimi ja asema ⁽²⁾: .....**Yritystyyppi** (ks. selitys)

Merkitään rasti hakijayrityksen tilannetta vastaavaan kohtaan / vastaaviin kohtiin:

- Riippumaton yritys (Tässä tapauksessa jäljempänä annettavat tiedot määräytyvät ainoastaan hakijayrityksen tilinpäätöstietojen perusteella. Täytetään vain ilmoitus, mutta ei sen liitettä.)
- Omistusyhteisyrittäjä (Liite (ja mahdolliset lisälomakkeet) täytetään ja liitetään mukaan, ja ilmoituksessa jäljempänä annettavat tiedot määräytyvät tehdyn laskennan tulosten perusteella.)
- Sidosyritys

Yritysluokan määrittelyssä käytettävät tiedot

Tiedot lasketaan pk-yritysten määritelmää koskevan komission suosituksen 2003/361/EY liitteen 6 artiklan mukaisesti.

Tarkastelujakso (*):

Henkilöstömäärä (VTY)	Liikevaihto (**)	Taseen loppusumma (**)

(*) Kaikkien tietojen on koskettava viimeistä päättyntä tilikautta, ja ne lasketaan vuosittain. Kun kyseessä on sellainen vastikään perustettu yritys, jonka tilijä ei ole vielä päätetty, tarkasteltavat tiedot vahvistetaan tilikauden kuluessa tehdyn luotettavan arvion perusteella.

(**) Tuhatta euroa.

- Huom.:** Sisältyykö tietoihin edelliseen tilikauteen verrattuna muutoksia, jotka voivat johtaa hakijayrityksen yritysluokan muuttumiseen (mikro-, pieni, keski- tai suuri yritys)? Ei Kyllä (tässä tapauksessa täytetään ja liitetään mukaan edellistä tilikautta koskeva ilmoitus ⁽³⁾).

Allekirjoitus

Yrityksen valtuuttaman allekirjoittajan nimi ja asema: .....

Vakuutan kunnian ja omantunnon kautta, että tässä ilmoituksessa ja sen mahdollisissa liitteissä annetut tiedot ovat oikeat.

Paikka ....., päiväys .....

Allekirjoitus:

⁽¹⁾ Jäsenvaltiot valitsevat tarpeisiinsa soveltuvan vaihtoehdon.⁽²⁾ Toimitusjohtaja tai muu vastaavassa asemassa oleva henkilö.⁽³⁾ Komission suosituksen 2003/361/EY liitteen määritelmän 4 artiklan 2 kohta.

SELITYS

HENKILÖSTÖMÄÄRÄN JA RAHAMÄÄRÄISTEN ARVOJEN LASKENNASSA HUOMIOON OTETTAVAT YRITYSTYYPIET
I YRITYSTYYPIET

Pk-yritysten määritelmässä (1) erotellaan kolme yritystyyppiä sen mukaan, minkätyyppinen suhde yrityksellä on muihin yrityksiin pääomaosuuden, äänimäärän tai määräysvallan perusteella (2).

Tyyppi 1: riippumaton yritys

Tämä tyyppi on ehdottomasti yleisin. Kyseessä ovat yksinkertaisesti kaikki yritykset, jotka eivät kuulu kahteen muuhun tyyppiin (omistusyhteisyrityksiin tai sidosyrityksiin).

Hakijayritys on riippumaton:

- jos sen omistuksessa ei ole vähintään 25 prosentin osuutta (3) toisesta yrityksestä, ja
- jos vähintään 25 prosentin osuutta hakijayrityksestä ei ole suoraan toisen yrityksen tai julkislaitoksen tai yhdessä useamman sidosyrityksen tai julkislaitoksen omistuksessa, lukuun ottamatta muutamia poikkeuksia (4), ja
- jos se ei laadi konsolidoitua tilinpäätöstä eikä sen tilejä ole konsolidoitu sellaisen yrityksen tileihin, jonka on laadittava tällainen konsolidoitu tilinpäätös, eli se ei ole sidosyritys (5).

Tyyppi 2: omistusyhteisyritys

Tämän tyypin yrityksillä on merkittäviä omistusyhteyksiä suhteessa muihin yrityksiin ilman, että yhdellä yrityksellä on suoraan tai välillisesti tosiasiallinen määräysvalta toisessa yrityksessä. Omistusyhteisyrityksiä ovat yritykset, jotka eivät ole riippumattomia mutta eivät myöskään sidossuhteessa keskenään.

Hakijayrityksellä on omistusyhteys toisen yrityksen kanssa:

- jos sen osakkuus toisessa yrityksessä on vähintään 25 prosenttia (6) mutta kuitenkin vähemmän kuin 50 prosenttia (7), tai
- jos kyseisen toisen yrityksen osakkuus hakijayrityksessä on vähintään 25 prosenttia (8) mutta kuitenkin vähemmän kuin 50 prosenttia (9), ja
- jos hakijayritys ei laadi sellaista tilinpäätöstä, johon kyseisen toisen yrityksen tilit on konsolidoitu, eikä hakijayrityksen tilejä ole konsolidoitu toisen yrityksen tai sen sidosyrityksen tileihin.

Tyyppi 3: sidosyritys

Tämän tyypin yritysten taloudelliselle tilanteelle on ominaista kuuluminen ryhmään joko niin, että kyseessä on suora tai välillinen pääoman tai äänimäärän enemmistöomistus (myös sopimusten tai tietyissä tapauksissa osakkaina olevien luonnollisten henkilöiden kautta), tai niin, että yrityksellä on tosiasiallinen määräysvalta toisessa yrityksessä. Tällaiset tapaukset ovat harvinaisempia, ja ne erottuvat yleensä selvästi kahdesta edellä kuvatusta tyypestä.

Tulkintaongelmien välttämiseksi Euroopan komissio on määritellyt tämän yritystyyppin toistamalla määritelmän asiasisältöön soveltuvin osin vaatimukset, jotka esitetään konsolidoiduista tilinpäätöksistä annetun neuvoston direktiivin 1983/349/ETY (6) 1 artiklassa, jota on sovellettu jo usean vuoden ajan.

Näin ollen yritys on pääsääntöisesti aina sidosyritys, jos sen on laadittava konsolidoitu tilinpäätös kyseisen neuvoston direktiivin mukaisesti tai jos sen tilit konsolidoidaan sellaisen yrityksen tileihin, jonka on laadittava tällainen konsolidoitu tilinpäätös.

Ainoat kaksi harvinaista tapausa, joissa yritystä voidaan pitää sidosyrityksenä siitä huolimatta, että sen ei tarvitse laatia konsolidoitua tilinpäätöstä, esitetään tämän selityksen lopussa olevan alaviitteen 5 kahdessa ensimmäisessä luetelmakohdassa. Tällöin yrityksen on syytä tarkistaa, täyttääkö se jonkin niistä edellytyksistä, jotka vahvistetaan määritelmän 3 artiklan 3 kohdassa.

II HENKILÖSTÖMÄÄRÄ JA VUOSITYÖYKSIKÖT (7)

Yrityksen henkilöstömäärä vastaa vuosityöyksiköiden (VTY) määrää.

Ketkä otetaan huomioon henkilöstömäärän laskennassa?

- asianomaisen yrityksen palkansaajat,
  - kyseisen yrityksen lukuun ja sen alaisuudessa työskentelevät henkilöt, jotka rinnastetaan palkansaajiin kansallisen lainsäädännön mukaan,
  - yrityksen johtamiseen osallistuvat omistajat,
  - yrityksessä säännöllisesti työskentelevät yhtiökumppanit, jotka saavat yritykseltä rahamääräisiä etuja.
- Oppisopimussuhteessa tai ammatillisessa koulutuksessa olevia opiskelijoita, jotka ovat oppisopimus- tai ammatillista koulutusta koskevassa sopimussuhteessa, ei lueta henkilöstömäärään.

Miten henkilöstömäärä lasketaan?

VTY vastaa kyseisessä yrityksessä tai sen lukuun työskennelleiden kokopäiväisten työntekijöiden määrää koko tarkasteltavan vuoden aikana. Henkilöstömäärä ilmoitetaan vuosityöyksiköinä.

Niiden henkilöiden tekemä työ, jotka eivät ole työskennelleet koko vuotta tai jotka ovat työskennelleet osa-aikaisesti, kestosta riippumatta, ja kausityö lasketaan VTY:n osina.

Äitiyslomien ja vanhempainlomien kesto ei oteta huomioon laskennassa.

(1) Tässä asiakirjassa "määritelmällä" tarkoitetaan pk-yritysten määritelmästä annetun komission suosituksen 2003/361/EY liitettä.

(2) Määritelmän 3 artikla.

(3) Osuus pääomasta tai äänimäärästä siten, että näistä kahdesta osuudesta suurempi otetaan huomioon. Tähän osuuteen on syytä lisätä osakkeenomistajana olevan yrityksen kaikkien sidosyritysten omistamat osuudet kyseisessä yrityksessä (määritelmän 3 artiklan 2 kohta).

(4) Yritystä voidaan edelleen pitää riippumattomana, vaikka 25 prosentin kynnyksarvo saavutettaisiin tai ylittettäisiin, kun on kyse seuraavista sijoittajaluokista (edellyttäen, että nämä sijoittajat eivät ole sidossuhteessa hakijayritykseen):

- a) julkiset sijoitusyhtiöt, riskipääomayhtiöt, riskipääomasijoituksia säännöllisesti tekevät luonnolliset henkilöt tai luonnollisten henkilöiden muodostamat ryhmät ("business angels"), jotka sijoittavat omia varoja muihin kuin julkisesti noteerattuihin yrityksiin, kuitenkin siten, että luonnollisten henkilöiden muodostamien ryhmien ("business angels") samaan yrityseseen tehtyjen sijoitusten kokonaismäärä saa olla enintään 1 250 000 euroa;
- b) yliopistot tai voittoa tavoittelemattomat tutkimuskeskukset;
- c) institutionaaliset sijoittajat, mukaan luettuna aluekehitysrahasot (määritelmän 3 artiklan 2 kohdan toinen alakohta).

(5) — Jos yrityksen kotipaikka sijaitsee jäsenvaltiossa, joka on säätänyt poikkeuksesta velvoitteeseen laatia tällainen tilinpäätös 13 päivänä kesäkuuta 1983 annetun seitsemännen neuvoston direktiivin 1983/349/ETY nojalla, yrityksen on kuitenkin erikseen tarkistettava, ettei se täytä jotakin määritelmän 3 artiklan 3 kohdassa vahvistetuista edellytyksistä.

— Lisäksi on joitain erittäin harvinaisia tapauksia, joissa yrityksen voidaan katsoa olevan sidossuhteessa toiseen yrityseseen luonnollisen henkilön tai yhteisesti toimivien luonnollisten henkilöiden ryhmän kautta (määritelmän 3 artiklan 3 kohta).

— On olemassa myös hyvin harvinainen päinvastainen tapaus, jossa yritys laatii vapaaehtoisesti konsolidoidun tilinpäätöksen, vaikka se ei edellä mainitun seitsemännen direktiivin mukaan olekaan velvollinen näin tekemään. Tällöin yritys ei välttämättä ole sidosyritys vaan sitä voidaan pitää pelkästään omistusyhteisyrittäjänsä.

Sen määrittelemiseksi, onko yritys sidossuhteessa vai ei, olisi kussakin edellä mainituista kolmesta tapauksesta tarkistettava, täyttääkö yritys vai ei jonkin määritelmän 3 artiklan 3 kohdassa vahvistetuista edellytyksistä, mahdollisesti luonnollisen henkilön tai yhteisesti toimivien luonnollisten henkilöiden ryhmän kautta.

(6) Seitsemäs neuvoston direktiivi 83/349/ETY, annettu 13 päivänä kesäkuuta 1983, perustamissopimuksen 54 artiklan 3 kohdan g alakohdan nojalla, konsolidoiduista tilinpäätöksistä (EYVL L 193, 18.7.1983, s. 1), sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2001/65/EY (EYVL L 283, 27.10.2001, s. 28).

(7) Määritelmän 5 artikla.

ILMOITUKSEN LIITE

LASKENTA OMISTUSYHTEISYRITYKSEN TAI SIDOSYRITYKSEN OSALTA

Mahdollisesti tarvittavat liitteet

- Liite A, jos yrityksellä on vähintään yksi omistusyhteisyrittäjä (ja mahdolliset lisälomakkeet)
- Liite B, jos yrityksellä on vähintään yksi sidosyrittäjä (ja mahdolliset lisälomakkeet)

Suureiden laskenta sidosyrityksen tai omistusyhteisyrittäjän osalta ⁽¹⁾ (ks. selitys) Tarkastelujakso ⁽²⁾:

	Henkilöstömäärä (VTY)	Liikevaihto ^(*)	Taseen loppusumma ^(*)
1. Tiedot ⁽²⁾ , jotka koskevat hakijayritystä, tai konsolidoidut tilinpäätöstiedot (siirretään liitteen B ⁽³⁾ taulukosta B(1))			
2. Tiedot ⁽²⁾ , joihin on lisätty suhteutettujen kaikkien (mahdollisten) omistusyhteisyritysten tiedot (siirretään liitteen A taulukosta A)			
3. Tiedot ⁽²⁾ , joihin on lisätty kaikkien (mahdollisten) sidosyritysten tiedot, joita ei ole otettu huomioon konsolidoinnin yhteydessä rivillä 1 (siirretään liitteen B taulukosta B(2))			
Yhteensä			

^(*) Tuhatta euroa.⁽¹⁾ Määritelmän 6 artiklan 2 ja 3 kohta.⁽²⁾ Kaikkien tietojen on koskettava viimeistä päätyynyttä tilikautta, ja ne lasketaan vuosittain. Kun kyseessä on sellainen vastikään perustettu yritys, jonka tilijä ei ole vielä päätetty, tarkasteltavat tiedot vahvistetaan tilikauden kuluessa tehdyn luotettavan arvon perusteella (määritelmän 4 artikla).⁽³⁾ Yritystä koskevat tiedot, henkilöstömäärä mukaan luettuna, määrättyvät yrityksen tilinpäätöstietojen ja muiden tietojen perusteella tai – jos sellainen on tehty – yrityksen konsolidoidun tilinpäätöksen tai sellaisen konsolidoidun tilinpäätöksen perusteella, johon kyseisen yrityksen tiedot on lisätty.

Tulokset rivillä "Yhteensä" siirretään ilmoituksen kohdassa "Yritysluokan määrittelyssä käytettävät tiedot" olevaan taulukkoon.

LIITE A

Omistusyhteisyritykset

Kustakin yrityksestä, josta on täytetty omistusyhteyttä koskeva lomake (lomake kustakin hakijayrityksen omistusyhteisyrityksestä ja mahdollisten sidosyritysten omistusyhteisyrityksistä, joiden tietoja ei vielä ole lisätty konsolidoituihin tilinpäätöstietoihin ⁽¹⁾), asianomaisen omistusyhteyttä koskevan taulukon tiedot siirretään seuraavaan yhteenvetotaulukkoon:

Taulukko A

Omistusyhteisyritys (täytetään nimi/tunniste)	Henkilöstömäärä (VTY)	Liikevaihto (€)	Taseen loppusumma (€)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
Yhteensä			

(*) Tuhatta euroa.

(Tarvittaessa käytetään lisälehtiä tai laajennetaan taulukkoa.)

Muistutus: Nämä tiedot ovat tulos suhteellisesta laskennasta, joka tehdään omistusyhteyttä koskevassa lomakkeessa kustakin suoraan tai välillisesti omistusyhteydessä olevasta yrityksestä.

Edellä olevan taulukon rivillä "Yhteensä" ilmoitetut tiedot siirretään ilmoituksen liitteen (omistusyhteisyrityksiä koskevan) taulukon riville 2.

⁽¹⁾ Jos yritystä koskevat tiedot on lisätty konsolidoituun tilinpäätöksen pienempinä osuuksina kuin 6 artiklan 2 kohdassa määritellyt osuudet, on kuitenkin sovellettava kyseisen artiklan mukaista osuutta (määritelmän 6 artiklan 3 kohdan toinen alakohta).

OMISTUSYHTEYTTÄ KOSKEVA LOMAKE

1. Omistusyhteisyrityksen täsmälliset tunnistetiedot

Nimi tai toiminimi: .....

Kotipaikan osoite: .....

Kaupparekisteri- tai alv-numero (1): .....

Johtajan/johtajien nimi ja asema (2): .....

2. Kyseistä omistusyhteisyritystä koskevat kokonaissuureet

Tarkastelujakso:

	Henkilöstömäärä (VTY)	Liikevaihto (*)	Taseen loppusumma (*)
Kokonaissuureet			

(*) Tuhatta euroa.

Muistutus: Nämä kokonaissuureet määräytyvät omistusyhteisyrityksen tilinpäätös- ja muiden tietojen perusteella, jotka on mahdollisesti konsolidoitu, ja niihin lisätään 100 % kyseiseen yritykseen sidossuhteissa olevien yritysten tiedoista, jollei näitä tietoja ole jo lisätty konsolidoinnin yhteydessä omistusyhteisyrityksen tilinpitoon (3). Tarvittaessa

3. Suhteellinen laskenta

- a) Ilmoitetaan täsmällisesti se prosenttiosuus (*), joka ilmoituksen tekevällä yrityksellä (tai sidosyrityksellä, jonka kautta suhde omistusyhteisyritykseen on muodostettu) on tässä lomakkeessa tarkoitettussa omistusyhteisyrityksessä:

.....
 .....

Ilmoitetaan lisäksi se prosenttiosuus (*), joka tässä lomakkeessa tarkoitettulla omistusyhteisyrityksellä on ilmoituksen tekevässä yrityksessä (tai sidosyrityksessä): .....

.....
 .....

- b) Edellä mainituista kahdesta osuudesta suurempaa käytetään edellisen taulukon kokonaissuureissa. Tämän suhteellisen laskennan tulokset ilmoitetaan seuraavassa taulukossa:

Omistusyhteyttä koskeva taulukko

Prosenttiosuus: ...	Henkilöstömäärä (VTY)	Liikevaihto (*)	Taseen loppusumma (*)
Suhteelliset tiedot			

(*) Tuhatta euroa.

Nämä tiedot siirretään liitteen A taulukkoon A.

(1) Jäsenvaltiot päättävät tarpeisiinsa soveltuvasta vaihtoehdosta.

(2) Toimitusjohtaja tai muu vastaavassa asemassa oleva henkilö.

(3) Määritelmän 6 artiklan 3 kohdan ensimmäinen alakohta.

(4) Kyseessä on prosenttiosuus pääomasta tai äänimäärästä, joista korkeampi otetaan huomioon. Tähän prosenttiosuuteen on lisättävä osuus, jonka mahdolliset sidossuhteissa olevat yritykset omistavat samasta yrityksestä (määritelmän 3 artiklan 2 kohdan ensimmäinen alakohta).

LIITE B

Sidosyritykset**A. Hakijayritystä koskevan tilanteen määrittely**

- Tilanne 1:** Hakijayritys laatii konsolidoidun tilinpäätöksen tai sen tiedot lisätään konsolidoinnilla toisen sidosyrityksen konsolidoituun tilinpäätökseen. (Taulukko B(1))
- Tilanne 2:** Hakijayritys tai yksi tai useampia sidosyrityksiä ei laadi konsolidoitua tilinpäätöstä tai sen/niiden tietoja ei ole lisätty tilinpäätöstietoihin. (Taulukko B(2))

Tärkeä huomautus: Hakijayritykseen sidossuhteessa olevien yritysten tiedot määräytyvät niiden tilinpäätöstietojen ja muiden tietojen perusteella, jotka on mahdollisesti konsolidoitu. Näihin tietoihin lisätään suhteuttaen kyseisten sidosyritysten niiden omistusyhteisyritysten tiedot, jotka välittömästi edeltävät tai seuraavat tuotantoketjussa kyseistä yritystä, jollei näitä tietoja ole jo sisällytetty konsolidoituun tilinpäätökseen ⁽¹⁾.

B. Laskentamenetelmät eri tilanteissa

Tilanne 1: Konsolidoidut tilinpäätöstiedot toimivat laskennan perustana. Täytetään seuraava taulukko B(1).

Taulukko B(1)

	Henkilöstömäärä (VTY) (*)	Liikevaihto (**)	Taseen loppusumma (**)
Yhteensä			

(*) Jos konsolidoiduista tilinpäätöstiedoista ei käy ilmi tietyn yrityksen henkilöstömäärää, tämä määrä lasketaan laskemalla yhteen kaikkien yritysten henkilöstömäärä, joihin kyseisellä yrityksellä on sidossuhde.

(**) Tuhatta euroa.

Edellä olevan taulukon rivillä "Yhteensä" olevat tiedot siirretään ilmoituksen liitteen taulukossa olevalle riville 1.

Niiden yritysten tunnistetiedot, joiden tiedot on lisätty konsolidoinnin yhteydessä

Sidosyritys (nimi/tunniste)	Kotipaikan osoite	Kaupparekisteri- tai alv-numero (*)	Johtajan/johtajien nimi ja asema (**)
A.			
B.			
C.			
D.			
E.			

(*) Jäsenvaltiot päättävät tarpeisiinsa soveltavasta vaihtoehdosta.

(**) Toimitusjohtaja tai muu vastaavassa asemassa oleva henkilö.

Tärkeä huomautus: Tällaisen sidosyrityksen omistusyhteisyrityksiä, joiden tietoja ei ole jo lisätty konsolidoinnin yhteydessä, on pidettävä hakijayrityksen suorina omistusyhteisyrityksinä. Niiden tiedot ja omistusyhteyttä koskeva lomake on siten lisättävä liitteeseen A.

Tilanne 2: Kustakin sidosyrityksestä (mukaan luettuna sidokset muiden sidosyritysten kautta) täytetään sidossuhdetta koskeva lomake ja lasketaan yhteen kaikkien sidosyritysten tilinpäätöstiedot täyttämällä seuraava taulukko B (2).

⁽¹⁾ Määritelmän 6 artiklan 2 kohdan toinen alakohta.

Taulukko B(2)

Yritys nro:	Henkilöstömäärä (VTY)	Liikevaihto (**)	Taseen loppusumma (**)
1. (*)			
2. (*)			
3. (*)			
4. (*)			
5. (*)			
Yhteensä			

(*) Lisätään sidossuhdetta koskeva lomake jokaisesta yrityksestä.

(**) Tuhatta euroa.

Edellä olevan taulukon rivillä "Yhteensä" ilmoitetut tiedot siirretään ilmoituksen liitteessä olevan (sidosyri-tyksiä koskevan) taulukon riville 3.

SIDOSSUHDETTA KOSKEVA LOMAKE

(täytetään ainoastaan kunkin sellaisen sidossuhteessa olevan yrityksen osalta, jonka tietoja ei ole lisätty konsolidoinnin yhteydessä)

1. Yrityksen täsmälliset tunnistetiedot

Nimi tai toiminimi: .....

Kotipaikan osoite: .....

Kaupparekisteri- tai alv-numero ⁽¹⁾: .....

Johtajan/johtajien nimi ja asema ⁽²⁾: .....

2. Kyseistä yritystä koskevat tiedot

Tarkastelujakso:

	Henkilöstömäärä (VTY)	Liikevaihto (*)	Taseen loppusumma (*)
Yhteensä			

(*) Tuhatta euroa.

Nämä tiedot siirretään liitteen B taulukkoon B(2).

Tärkeä huomautus: Hakijayrityksen sidosyritysten tiedot määräytyvät niiden tilinpäätöstietojen ja muiden tietojen perusteella, jotka on mahdollisesti konsolidoitu. Näihin tietoihin lisätään suhteuttaen kyseisten sidosyritysten niiden omistusyhteyksyritysten tiedot, jotka välittömästi edeltävät tai seuraavat tuotantoketjussa kyseistä yritystä, jollei näitä tietoja ole jo sisällytetty konsolidoituun tilinpäätökseen ⁽³⁾.

Tällaisia omistusyhteyksyrityksiä on pidettävä hakijayrityksen suorina omistusyhteyksyrityksinä. Niiden tiedot ja omistusyhteyttä koskeva lomake on siten lisättävä liitteeseen A.

⁽¹⁾ Jäsenvaltiot päättävät tarpeisiinsa soveltuvasta vaihtoehdosta.

⁽²⁾ Toimitusjohtaja tai muu vastaavassa asemassa oleva henkilö.

⁽³⁾ Jos yritystä koskevat tiedot on lisätty konsolidoituun tilinpäätökseen pienempinä osuuksina kuin 6 artiklan 2 kohdassa määritellyt osuudet, on kuitenkin sovellettava kyseisen artiklan mukaista osuutta (määritelmän 6 artiklan 3 kohdan toinen alakohta).

Yhteydenotot EU:hun

Käynti tiedotuspisteessä

Euroopan unionin alueella toimii yhteensä satoja Europe Direct -tiedotuspisteitä. Lähimmän tiedotuspisteen osoite löytyy verkosta: https://europa.eu/european-union/contact_fi

Yhteydenotot puhelimitse tai sähköpostitse

Europe Direct -palvelu vastaa Euroopan unionia koskeviin kysymyksiin. Palveluun voi ottaa yhteyttä

- soittamalla maksuttomaan palvelunumeroon 00 800 678 910 11 (jotkin operaattorit voivat periä puhelumaksun),
- soittamalla puhelinnumeroon +32 22999696 tai
- sähköpostitse: https://europa.eu/european-union/contact_fi

Tietoa EU:sta

Verkkosivut

Tietoa Euroopan unionista on saatavilla kaikilla EU:n virallisilla kielillä Europa-sivustolla, https://europa.eu/european-union/index_fi

EU:n julkaisut

EU:n ilmaisia ja maksullisia julkaisuja voi ladata tai tilata osoitteesta <https://publications.europa.eu/fi/publications>. Ilmaisia julkaisuja on mahdollista saada usean kappaleen erinä ottamalla yhteyttä Europe Direct -palveluun tai paikalliseen tiedotuspisteeseen (ks. https://europa.eu/european-union/contact_fi).

EU:n lainsäädäntö ja siihen liittyvät asiakirjat

EU:n koko lainsäädäntö vuodesta 1952 ja muuta tietoa EU:n oikeudesta on saatavilla kaikilla virallisilla kielillä EUR-Lex-tietokannassa osoitteessa <http://eur-lex.europa.eu>

EU:n avoin data

EU:n avoimen datan portaalini (<http://data.europa.eu/euodp/fi>) kautta on saatavilla EU:n data-aineistoja. Data on ilmaiseksi ladattavissa ja uudelleenkäytettävissä sekä kaupallista että ei-kaupallista käyttöä varten.

